GLORIOSI CHRISTI MARTYRIS IGNATII ANTIOCHENI ANTISTITIS, Epistolæ undecim.

GLORIO
SI CHRISTI MARTY
RIS IGNATII ANTIO
cheni antistitis, Epistolæ un-
decim. Item una beati PO-
LYCARPI martyris epi
stola, cum argumento
Iacobi Fabri Stapu
leñ in easdem.

BASILEAE, M. D. XX.

Leo Bonaccii Cortesii Anthioctene Lectoris Vlt
beatissimi patris apostolici viz aprima in multitudine ac
diu viz Nasi [illegible] singulare [illegible] fautorissime
amatori. [illegible] [illegible] (Desiderio) [illegible]
Amor magis [illegible] [illegible] magis est. [illegible] beatissimi
pontificis [illegible] [illegible] vobis per [illegible] amatori [illegible]
ac zelosis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et plenius [illegible] apud [illegible] [illegible]
apud Romam [illegible] Adriani imperatoris Anno [illegible] III.

IACOBI FAB. STAPVLENSIS IN EPISTOLAS DIVINI IGNATII ARGVMENTVM.

GNATIVS IOANNIS euāgelistæ discipulus, tertius a Petro Antiochenæ ecclesiæ suffectus antistes, in uinculis exultans, quia dignus habitus sit pro nomine IESV contumeliam pati, Rhomam missus ut ad sæuissimas bestias depugnaret, & in theatro dei miles feruētissimus inter solutos efferatissimos leones medius spectaculum præberet: scripsit epistolas undecim, sua uincula ꝑ Christo cōtinentes, plenas sancti spiritus feruore, sacrū eius pectus suauiter agitantis. Quapropter pie legendæ & pronunciandæ sunt, non laxe, non remisse, eneruo emollitoq; animo, sed cum feruore. sic em̄ & eas scripsit totus ardēs, totus gestiens, totus flammatus, cupiens dissolui & esse cum Christo sacratissimus martyr, diuino iam amore inebriatus. Delicias etenim paradisi in extasi & amatoriæ mentis excessu, aliquando ipsum expertū, posteris reliquit antiquitas. & psalmos & cantum per antiphonū ad angelorum auditā harmoniā, ecclesijs tunc cœlestiformiter uiuētibus primū induxisse. Primā eius epistolā scribit ad Trallianos, secundā ad Magnesios, tertiā ad Tarsenses, quartā ad Philippenses, quintā ad Philadelphios, sextam ad Smyrneos, septimā ad Polycarpum Smyrneorum episcopum. octauam ad Antiochenses, nonā ad Heronem diaconum Antiochenum, decimam ad Ephesios, & undecimā ad Rhomanos. Et has epistolas (cum, ut ex more solitū erat, in ecclesiis sancto cœtu conuocato ad oēs legeren

tur) dubiũ non est, fideliũ corda sic tunc aperuisse, ut plane miserũ se putaret, qui a passiõe fuisset exclusus, qui relictus fuisset. quandoquidẽ & nunc legentes, qui uiuificantẽ spiritum sentiunt, illo desyderio & pietate non frustrentur. Et adiecta est una Polycarpi martyris, Smyrneorum antistitis epistola, quæ his epistolis testimonium affert, cuius & Hireneus & Eusebius meminerunt. Et sæpe hic deo dignus martyr, in sacro ipso affectatæ immolationis suæ exprimendo feruore, hoc loquendi genere utitur. ego pro uobis, ego pro animabus uestris efficiar. Quæ sententia est sacratissimi Pauli, ardentis Christi apostoli, secunda ad Corinthios epistola, capitulo duodecimo. Ego autem (inquit) libentissime impendam, & superimpendar ego ipse pro animabus uestris. uictimam se facere optans pro eorũ animabus, qui in ecclesijs iã uersabantur, ingressuriq; erãt. Et reuera pro ipsis atq; etiã pro nobis, qui ecclesiæ (dei nos miserãte benignitate) accessimus, & Paulus & reliqui apostoli, discipuli, Dionysius, Ignatius & Polycarpus uictimã se fecerunt. Et his epistolis beatissimi martyris, & inuicti Christi Iesu militis Ignatij, testes accedũt Polycarpus, Hireneus, Eusebius Pamphili, & Hieronymus. Deniq; inter scribendum, cũ ducitur ad huius mundi præsides, & mortalia tribunalia, prophetat, & quæ surgere debeant hæreses, præuidet. aduersus quas, & quæ iam extabant, magno mẽtis affectu præmunit. Et plane a mentibus pijs, eorum qui hæc pro dignitate & reuerenter legunt, agnoscitur spiritus in eo loquens, & uerba pro ueritate uincto subministrans. Ego enim (inquit ueritas) dabo uobis in illa hora os & sapientiam, cui non poterunt resistere & contradicere omnes aduersarij uestri.

Finis Argumenti.

DIVINI IGNATII EPISCOPI ANTIOCHENI TERTII A PETRO APOSTOLO, MARTYRIS, DISCIPULI BEATI IOANNIS EUANGELISTÆ, EPISTOLÆ.

AD TRALLIANOS EX SMYRNA EPISTOLA PRIMA.

IGNATIVS qui & Theophorus, dilectæ a deo patre, & domino IESV CHRISTO ecclesiæ sanctæ, quæ est in Trallis, electæ, & deo dignæ, pacificatæ in carne & spiritu Iesu Christi spei nostræ in passione per crucem & mortem, atq; resurrectionem, quam & saluto in plenitudine apostolicæ formæ, & opto plurimum in deo gaudere. Immaculatum animũ, & sine dolo in perseuerantia cognoui uos habere, non in hæsitationem, sed in fidei possessionẽ. prout significauit mihi Polybius episcopus uester, qui peruenit uoluntate dei patris, & Iesu Christi filij eius, & cooperatione spiritus Smyrnam, & sic mihi cõgratulatus est uincto in Christo Iesu, ut omnem plenitudinem in ipso conspicerem. Suscipiens ergo eum secundũ deum, uestram beniuolentiã per ipsum agnoui, inueniẽs uos imitatores esse Iesu Christi saluatoris nostri. Episcopo subiecti estote, sicut domino. Ipse enim uigilat pro animabus uestris, tanquam rationem redditurus deo. propter quod uide-

Trallis urb[s] est Asiatic[a]

Polybius.

Præcepta [&] sancta mor[a]ta.

mini mihi non secundũ carnem uiuere, sed secũdum Iesum Christum, qui pro nobis mortuus est, ut credentes in morte eius, per baptismum participes resurrectionis eius efficiamur. Necessarium est enim uos nihil præter episcopũ facere, neq; aliquid agere. Sed & presbyteris sub diti estote, sicut apostolis Iesu christi spei nostræ, in quo perseuerantes, in ipso inueniamur. Oportet etiam & diaconis, qui sunt in ministerium Iesu Christi, omni modo placere. Non enim in cibo & potu sunt ministri, sed ministerij ecclesiæ dei. Oportet ergo præcepta eorum obseruare, sicut ignẽ ardẽtem. ipsi uero sint tales. Vos autem reuereamini eos tanquã dominum Iesum Christum, quoniam custodes sunt loci eius. sicut episcopus forma est patris omniũ, presbyteri uero sicut consessus dei & coniunctio apostolorum Christi. Sine ipsis enim ecclesia electa non est, neq; collectio sanctorũ, neq; congregatio sancta. Confido enim & uos sic consistere, exempla enim charitatis uestræ accepi, & habeo penes me ipsum in episcopo uestro. quoniam ipsius institutio magna doctrina est. Nã & mansuetudo eius uirtus est, quam arbitror etiam illos, qui sine deo sunt, reuereri. Quia autem diligo uos, parco frequẽtius uobis scribere, ne uidear aliquibus contrarius aut tediosus esse. Vinctus sum enim pro Christo, sed nondũ Christo dignus sum. si autem consummauero, forsitã ero.

Præcepta episcoporũ obseruãda.

Non sicut apostolus præcipio, sed metior meipsum

Magna humilitas, ubi

sum, ne in gloriatione mea peream. bonum est enim in domino gloriari. Et si saluatus fuero apud deum, plus me oportet timere, & non attendere ad eos, qui magnificant me. hi uero, qui me laudãt, potius flagel lant. Eligo enim pati, sed nescio si dignus sum. Zelus enim inimici multis non uidetur, me autẽ impugnat. debeo ergo esse mansuetus, ut dissoluatur princeps seculi huius diabolus. Nunquid nõ poteram uobis secretiora scribere? sed timeo ne paruulis uobis cõsti tutis, læsionem imponam. Et ignoscite mihi, quia nõ ualetis ferre uinculorum onera, quemadmodum ego uinctus sum. Et possum quidem intelligere cœlestia, angelorum scilicet atq; archangelorum ordines, mi litiarum diuersitates, uirtutum & dominationum dif ferentias, sedium atq; potestatum distantias, æterno rum magnificentias, cherubim & seraphim excellen tis spiritus sublimitatem, domini regnũ, & super hæc omnia omnitenentis dei incomparabilitatẽ. Hæc igi tur ego cognoscens, non omnino perfectus sum, aut discipulus eẽ possum, qualis Paulus aut Petrus. Mul tũ enim mihi restat, ne a deo derelinquar. Rogo aũt uos, non ego, sed dilectio Iesu Christi, ut idipsum di catis omnes, & non sint in uobis schismata. Sitis autẽ perfecti in eodem sensu, & in eadem scientia. Sunt enim quidam uaniloqui & mentis seductores, non Christiani, sed Christum mercantes, seductione cir cũferentes nomen Christi, & cauponantes uerbum

gr̃a abũda

Eligit pati

Petri & Pau li laus.

Contra hæ reticos.

euangelij. & uenenum erroris commiscentes dulci blandimento, sicut puro melli uirus admiscentes. ut qui biberit illius potus sensuales illecebras, dulcedine captus inobseruanter morti addicatur. Monet autem quidam antiquorum, ut nemo bonus dicatur, qui malũ bono admiscuerit. Nominant enim Christum, non ut Christum prædicent, sed ut Christum spernant. Et legem proferunt, non ut legem statuant sed ut legi contraria annuncient. Christum enim alienant a patre. legem uero Christi & natiuitatẽ ex uirgine abijciunt, crucem erubescentes, & passionem negantes, & resurrectioni non credentes. dominum incognitum profitentur, Christum ingenitum putant, & neq; quia est spiritus sanctus, confitẽtur. Quidam uero eorum, filium, hominẽ purũ esse dicunt. alij aũt ipsum patrẽ esse dicũt ipsum filiũ, ipsumq; spiritũ sanctum. Et creaturã, nõ opera dei esse per Christum dicunt, sed alterius cuiusdam extraneæ uirtutis. Cauete ergo a talibus, ne sumatis laqueos animabus uestris. & uitam uestram inexplorabilẽ opponite omnibus hominibus, ne efficiamini muscipula explorationis, & sicut retia extensa. Qui enim sibi nõ parcit in operibus suis, frater est polluentis semetipsum. Si ergo & uos deponatis naturalẽ superbiam, inflatilẽ, & tumidã extollentiam, possibile erit uobis inseparabiles esse a deo. Prope est enim dominus timẽtibus eum. Et in quem (inquit) respiciam, nisi in humilem,

& qui

[Margin: ...emo bo/ ...s, q malũ ...no admi ...erit.]

& quietum, & trementem uerba mea. Veneremi ni autem & episcopum uestrum sicut Christum, secundũ quod uobis beati apostoli praeceperunt. Qui enim intra altare est cõstitutus, mundus est. propter quod obedite episcopo uestro & presbyteris. Qui uero extra altare cõstitutus est, extra episcopũ est, & p̃sbyteros, & diaconos aliquid agens. qui autem talis fuerit, pollutus est conscientia, & est deterior infideli. Quid est enim episcopus, nisi omnem principatũ & potestatem illorum omnium tenens, quẽadmodũ deceat hominem tenere, imitatorem dei factum secũdum uirtutem. Quid est presbyteriũ, nisi institutio sancta consiliarij, & confessoris episcopi. quid etiam diaconi, nisi imitatores Christi, ministrantes episcopo, sicut Christus patri, & operantes illi operationẽ mundam & immaculatam. quo modo sanctus Stephanus beatissimo Iacobo, & Timotheus & Linus Paulo, & Anacletus & Clemens Petro. Qui igitur istis inobediẽs fuerit, hic sine deo omnino erit, & impius & contemnens Christum, & ordinationem ipsius minorans. Ego uero haec uobis mãdo, nõ quod aliquos inter uos tales agnouerim (nec permittat deus aliquid huiusmodi aliquando in auribus meis introire, qui filio suo non pepercit propter sanctam ecclesiam) sed praeuidens seditiones iniqui, praemonitione conforto uos, sicut filios meos charissimos & fideles in domino, praepotãs uos medicamine praemu

Quis honor bonis epis, p̃sbyteris & diaconis debeatur, & cuius formam gerũt, & q̃d sint.

Presbyteria

Modestia Ignatij.

niente contra imminentem pestilentiam. quam etiam nos tanquã morbum fugite, beneplacentes in Christo domino nostro. Vos ergo succincti mansuetudine, imitatores estote passionum Christi, & dilectionis eius, qua dilexit nos. dãs semetipsum ꝓ nobis redemptionem, ut nos sanguine suo mundaret ab antiqua impietate, & uitã nobis præstaret incipientibus nobis iã perire, pro malitia quæ erat in nobis. Nemo ergo uestrum aduersus proximum aliquid habeat, dicẽte domino, Dimittite & dimittetur uobis. Nolite occasionẽ dare gentibus, ne propter aliquos paucos insipientes, uerbum domini & doctrina blasphemetur. ne in uobis cõpleatur, quod propheta ex persona dei ad huiusmodi dicit, quoniam per uos nomẽ meũ blasphematur in gentibus. Obturate autem aures uestras, quando uobis quis sine Iesu Christo filio dei loquitur. qui factus est per MARIAM ex semine Dauid, qui uere natus ex deo & ex uirgine. qa hoc ipsum est, quod & deus. suscepit enim uere corpus. Verbum, inquit, caro factum est, & habitauit sine peccato in nobis. Quis enim, inquit, ex uobis arguet me de peccato? Mãducauit enim uere, & bibit, & crucifixus est & mortuus sub Pontio Pilato. Sed & secundum placitũ uoluntatis suæ uere crucifixus est, & uere mortuus, uidentibus cœlestibus, & terrestribus, & infernis. Cœlestibus quidem, tanquam incorporalibus creaturis. Terrestribus uero, ut Iudæis &

De sp beata uirgine Maria.

is, & Rhomanis, & cæteris hominibus, qui tũc eodẽ tempore præsto erant, quando crucifixus est dominus. Infernis autem, ut multitudine eorum qui cũ domino resurrexerunt. Multi, inquit, sanctorum corpora dormientium resurrexerũt de monumentis patefactis. Descendit autẽ in infernum solus, ascendit uero cum multitudine, & dirupit maceriam quæ erat a seculo, & medium parietem eius dissoluit. & resurrexit tertia die, resuscitãte eum patre. & post dies quibus conuersatus est cum apostolis, assumptus est ad patrem, & sedet ad dexteram eius, expectans donec ponantur omnes inimici eius, scabellum pedum eius.

Maceria murus uetustus & ruinosus.

Die ergo parasceues tertia hora, accepit sententiam a Pilato, permittente patre. sexta uero crucifixus est, nona autem emisit spiritum. Ante uero solis occasum de cruce depositus est, & sepultus in monumento nouo. Sabbato uero mansit sub terra in sepulchro, in quo posuit eum Ioseph ab Arimathia. Dominica autem die resurrexit a mortuis, secundũ quod dictũ est ab eo. Sicut fuit Ionas in uentre ceti tribus diebus & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ tribus diebus & tribus noctibus.. Cõtinet autem dies parasceues passionem eius, sabbatum uero sepulturam & requiem, dominica autem resurrectionem.

Horæ mysterij uiuificæ passionis Iesu Christi.

Quidam autem tanquam sine deo increduli & infideles, dicunt eum putatiue tantum fuisse hominem & non uerum corpus suscepisse, atq; putatiue passum

& mortuum. Ego uero pro passione & morte domini mei uinctus sum, & opto ad bestias pugnare. Si enim putatiue & nō uere passus est, & mortuus, ergo ego gratis moriturus sum, mendacia de cruce domini confingens. Sed & propheta superflue dixit, Videbunt in quem compunxerūt, & plangēt inter seipsos tanquam super dilectum, & dolebunt dolore tanquā super primogenitum. Ergo infideles illi & increduli non minus sunt, quam illi qui eum crucifixerūt. Ego sic deuoui spem habere in eum, qui pro me uere mortuus est. quia alienum est ab eo mendaciū. Vere etenim peperit Maria corpus, deo in eo habitante. & uere natus est, deus uerbum ex uirgine. corpus sine nobis passibile sine peccato induens, uere cōceptus est in utero, & factus est in utero. formans & faciens sibi corpus ex uirgine, sine semine scilicet & collocutiōe uiri. portatusq; in utero, sicut & nos tempore portati sumus. Et uere lactatus est & nutritus, sicut & nos. & cibo & potu, sicuti & nos, usus est. & triginta annos agens, baptisatus est a Ioāne in ueritate, & nō in phantasmate. Et tribus annis prædicauit euangeliū, & fecit signa & prodigia coram falsis Iudæis. & a Pilato præside, iudex iudicatus est, flagellatus est, colaphis cæsus est, consputus est, spineam coronam, purpureāq; uestem portauit. condemnatusq;, crucifixus est uere. uoluntarie, complacens, non imaginarie, neq; fallaciter mortuus est, sed uere. & sepultus est, & resurre

Iterū in hæreticos.

surrexit a mortuis, sicut ipse alicubi orans patrem, dicebat. Tu autem domine resuscita me, et reddam illis. Et pater qui semper eum exaudit, respondens ait: Exurge deus iudica terram, quoniã tu hæreditabis in omnibus gentibus. Qui ergo resuscitauit eum pater, ipse etiam nos per eum resuscitaturus est, nõ sine uera uita, hoc est, non sine ipso qui ait, Ego sum uita qui credit in me (licet moriatur) uiuit. et omnis qui uiuit, et credit in me, non morietur in æternum. Fugite illas sine deo hæreses, diaboli enim sunt adinuentio, serpentis, autoris malorum, qui per mulierẽ seduxit Adam, patrẽ generis nostri. Fugite uero et malas soboles eius, Simonem dico, primogenitũ generis ipsius, et Menandrum, et Basilidem, et totam collectionẽ malignitatis ipsius, et illos hominis cultores Hebionitas, quos maledictos esse Hieremias propheta asseruit. Fugite quoq; et illos immundissimos Nicolaitas, amatores libidinis, malos calumniatores. nã talis fuit apostolorum minister Nicolaus. Fugite etiam ipsius nequissimi nepotes, Theodotum scilicet et Cleobolum, qui generãt fructum mortiferum. de quo si quis degustauerit, statim morietur, non morte temporali, sed æterna. Hi autem omnes non sunt plantatio dei patris, sed progenies maledicti. Omnis autem plantatio, inquit deus, quam nõ plantauit pater meus cœlestis, eradicabitur. Quod si fuissent rami patris, non utiq; essent inimici crucis Christi. sed

Nũc dia
lũ neqssi
nũc mal
ctũ appe

ſunt rami illorum, qui occiderunt dominum gloriæ. Nunc autem crucem negantes, et paſſionem erubeſcentes, operantur Iudæorum iniquitates, illorum ſcilicet qui et deo rebelles extiterunt, et dominum occiderunt. parum eſt enim eos dicere, prophetarum eſſe interfectores. Vos ergo inuitat Chriſtus ad ſuam incorruptionem per paſſionem ſuam et reſurrectionē, qui eſtis membra eius. Saluto uos ex Smyrna, una cum compræſentibus mihi eccleſiis dei, quæ et præſentes me id requiſierunt in omni carne et ſpiritu. Poſtulant uos uincula mea, quæ propter Ieſum Chriſtū porto, rogans deum ut mereamini in conſenſu et oratione in inuicem permanere. Decet enim unumquenꝙ ueſtrum bene obſequi presbyteris, epiſcopum in honorem dei patris, et in honorem Ieſu Chriſti atꝙ apoſtolorum uenerari. Deprecor uos ex affectu audire me, ut nō ſit in teſtimonium quod uobis ſcripſi. et orate pro me indigente miſericordia dei, ac ueſtra charitate, ut merear conſequi ſortem cui ſubiaceo, ne reprobus inueniar. Salutat uos dilectio Smyrneorū et Epheſiorum, memores ueſtri, eccleſiaꝙ quæ eſt in Syria. Vnde non ſum dignꝰ dici ultimus eorum, qui ibi ſunt. Incolumes eſtote in Chriſto Ieſu. Subiecti eſtote epiſcopo, ſimiliter et pſbyteris atꝙ diaconis, omnes inuicem corde inſeparabili. Caſtificet uos ſpiritus meus, non ſolum nunc, ſed et quando deum me ruero adipiſci. Adhuc enim in periculo ſum, ſed fide

lis eſt

lis est pater Iesu Christi adimplere petitionẽ meam, et uestram, in qua inueniamur immmaculati, et acquisiti in domino. Amen.

AD MAGNESIANOS ex Smyrna Epist. II

IGNATIVS qui & Theophorus, benedictę ecclesiæ gratia dei patris in Christo Iesu saluatore nostro, in quo saluto ecclesiã quę est in Magnesia iuxta Meandrũ. & oro in deo patre et Iesu Christo domino nostro, in quo plurimũ uos gaudere opto, cognoscens uestram secundum deũ bene dispositam dilectionem. exultans assumpsi in fide Iesu Christi alloqui uos, dignus effectus sancti atque desyderatissimi nominis, in his quæ gesto uinculis. Laudo ecclesias in quibus iubilare opto carne et spiritu Christi Iesu, qui est saluator omnium hominum, maxime fidelium. cuius sanguine redempti estis, ꝑ quẽ cognouistis, immo cogniti estis ab eo. in quo sustinẽtes, seculi huius tentationẽ effugite. fidelis est autem qui non permittit tentari uos, super id quod potestis sufferre. Cæterum ego merui uidere uos, per deo dignum episcopum uestrum Damam, & deo dignos presbyteros uestros, Bassum scilicet & Apolloniũ, & cõuiuã meũ Socionẽ, quẽ ego nutriui,

quoni

Magnesia uitas Eoli

Sanctum desiderati mũ nome nomẽ Christianum.

Damas q Dameus gitur apu Euseb.

quoniam subditus est episcopo et presbyteris in gra
tia et lege Iesu Christi, & uos oportet non contemne
re ætatem episcopi, et secundum dei patris præceptū
omnem uenerationem ei exhibere. et secundū quod
cognoui, etiam sanctos presbyteros ei deferre, nō ꝓ
pter iuuentutem (quæ in eo uidetur) arbitrantes con
temnendum, sed in sapientia dei ei obedire. quando
quidem non longi temporis sunt sapiētes, neq; senes
sciunt prudentiam, sed spiritus qui est in hominibus
Daniel Deniq; Daniel sapientissimus duodecim annorū effe
ctus, spiritu sancto repletus est. et illos seniores cani
ciem uanam habentes, calumniatores et alienæ pul
Samuel chritudinis appetitores esse manifestauit. Samuel eti
am cum esset pusillus, nonagenarium Heli sacerdotē
ꝑ increpationē redarguit, quod filios suos honorifi
Hieremias caret super deū. Similiter et Hieremias audit a domi
no, noli dicere, quia iuuenis sum ego. Salomon quo
q; et Iosias in iuuentute mirifici et sapientes in operi
Salomon bus suis apparuerunt. Salomon quidem duodecimo
anno ætatis suæ regnare incipiens, arduam et ininter
pretatibilem mulierum pro paruulis quæstionē, ter
Iosias ribili iudicio dissoluit. Iosias uero octo annorum exi
stens, aras et monumenta subuertere cœpit, lucos ex
cidere, templa deijcere, quæ non deo, sed dæmonib9
fuerant consecrata. Nam et falsos sacerdotes interfe
cit ut corruptores et seductores hominum, non diui
nitati, sed diabolo seruientes. propter quod non est
contem

contemnenda iuuentus, cum deo adiacuerit atq; adhæserit, sed illa ætas quæ ex sententia nocet, etiam si inueterata fuerit dierum malorum. Iuuenis fuit etiā Christophorus Timotheus, sed audite quid ei scripsit magister. Nemo, inquit, iuuentutem tuam contemnat, sed forma esto fidelium, in uerbo, in conuersatione. Dignum est ergo, & uos obedire episcopo uestro, & in nullo ei contradicere. Terribile est enim tali contradicere. non enim istum uisibilem quis spernit, sed illum inuisibilem in eo contemnit, qui nō potest a quoquam contemni. Hic enim non ab homine sed a deo habet promotionē. dicit enim deus Samueli de contēptoribus eius. Non te spreuerunt, sed me. Nam & Moses populo aduersus se murmuranti ait: Non enim aduersus nos murmurastis, sed aduersus dominum Deum. Nemo enim inultus remansit, qui se contra potiores extulit. Deniq; in lege Dathan & Abiron Mosi resistētes, uiui ad inferos depositi sunt. Sed & Chore, & qui conspirauerunt cum eo aduersus Aaron ducenti quinq̄ginta, igne consumpti sunt. Absalon etiam parricida existens, diuino iudicio arbori appensus est. sed & cor eius, quod mala cogitauerat, sagittis trāsfixum est. Nā & Achab & Aman nihilominus ꝓpter similē causam morte plexus est. Ozias quoq; leprosus factus est, qui contra sacerdotes sacerdotiū ausus ē arrogare. Saul etiā sacrificare præsumens, regali dignitate dehonoratus est, nō ex

spectans principem sacerdotum Samuelem. Oportet ergo & nos reuereri potiores, & dignum est non solum uocari nos Christianos, sed etiam esse. Nō enim dicere, sed esse facit beatum. Quidam autem episcopum quidem uocant, & præter ipsum omnia faciunt. Talibus igitur etiam ipse Christus dicit (qui & uerus & primus est episcopus, & solus natura pōtifex) Quid me uocatis domine domine, & non facitis ea quæ dico? Tales enim non bonæ scientiæ, sed derisores esse mihi uidētur. Quoniam uero negotia finem habēt, & adiacet quidem uita ex obseruatione, mors uero ex inobedientia. & necesse est, ut unusquisque in loco quem sibi de præteritis elegerit, in futuro esse pcipiatur. Fugiamus igitur mortem, & eligamus uitā.

Nō dicere, sed esse facit beatum.

Duos enim characteres dico in hominibus inueniri, unum quidem ueræ monetæ signaculum, alterum uero adulterinum. Pius enim homo & religiosus, uera moneta est, quæ a deo formata uel expressa est. Impius uero & irreligiosus, falsa moneta est, noxia, adulterina, praua. quæ nō a deo, sed a diabolo facta est. Hæc autem asserens, non duas naturas hominum esse dico, sed unum eundemque hominem, qui aliquando quidem dei, aliquando autem diaboli efficitur. Si quis igitur pius fuerit homo, dei est. si uero quis impius extiterit, diaboli est. non ex natura, sed ex sententia factus. Infideles enim imaginem habent principis nequitiæ, fideles autem formam habent authoris

Duo characteres in homine.

omniū

omnium dei patris & Christi Iesu filij eius. Propter quod si non elegerimus pro ueritate mori in passione ipsius, uita eius non est in nobis. Et quoniam in præscriptis personis multitudinem uestri contemplatus sum, in fide & dilectione moneo, ut unanimes in deo omnia facere festinetis, assidente episcopo in loco dei, & presbyteris in loco consistorii apostolorũ, et diaconis dulcissimis mihi, quibus creditum est ministerium Iesu Christi. qui ante secula genitus est a patre deus uerbum, unigenitus filius, et in consummatiõe seculorũ ipse permanet. regni eñ eius nõ erit finis, inquit Daniel propheta. Omnes in concordia inuicem diligamus, et secundum carnem nemo consyderet propositum suum, sed secundum Christum Iesum. Nihil sit in uobis, quod uos possit separare, sed adunamini episcopo, subiecti ꝑ ipm deo in Christo. Sicuti ergo dominus sine patre nihil facit (non enim possum inquit a meipso facere quicquam) sic etiam et uos sine episcopo, siue p̃sbyteri, seu diaconi, siue laicus. Non ergo aliquid rationabile uobis uideatur, extra ipsius sententiam. tale enim iniquum est, et ideo odiosum. Omnes in idipsum ad orationem simul conuenite, una deprecatio sit communis, unus animus, una spes, dilectio immaculata in fide IESV CHRISTI, qua nihil aliud melius est. Omnes adunati ad templum dei concurrite, sicut ad unum altare, sicut ad unum IESVM CHRISTVM

Oratio fidelium.

pontificē ingeniti dei patri. Nolite errare ī aliena gloria, neq; intendatis fabulis & genealogiis interminatis, et iudaicis inflationibus. uetera enim transierunt, et ecce facta sunt omnia noua. Si enim nūc usq; secundum legem iudaicam et circumcisionem carnis uiuamus, negamus nos gratiam accepisse. Sancti etenim prophetæ secundum Iesum Christum uixerunt, ideoq; et persecutionem passi sunt inspirante gratia, ad manifestationem incredulis. quia unus est deus omnipotens, qui manifestauit seipsum per Iesum Christum filium suū. qui est uerbum ipsius, non prolatū scilicet, sed substantiale. nō locutio articulatæ uocis, sed operatio deitatis, substantia scilicet genita, in omnibus bene complacens suo genitori. Si ergo ex antiquis scripturis conuersi ad uacuam spem uenerunt, expectantes Christum, sicut ipse dominus docet, dicens. Si crederetis Mosi, crederetis utiq; et mihi. de me enim ipe scripsit. Nam et Abraham (inquit) pater uester exultauit, ut uideret diem meum. uidit, et gauisus est. Ante Abraham enim, inquit, ego sum. Quomodo nos poterimus uiuere sine ipso, cui et prophetæ serui fuerunt, spiritu præuidentes eum: et tanquā magistrum expectabant, et sperabant ut dominū & saluatorem, dicentes. Ipse ueniet, et saluabit nos. Nō ergo baptisemus Iudaice, ut feriis gaudētes. Qui enī non operatur, nō manducet. Et iterum. In sudore uultus tui manducabis panem tuū, dicunt eloquia. Sed

Prophetæ secūdū Iesum Christum uixerunt.

unus

unusquisque uestrum sabbatiset spiritualiter, meditationi legis congaudens. non corporis dimissione fabricationem dei admirans, uelut Iudæus. non omnia comedens, & tepidum bibens, & mensurate ambulãs, & saltationes atque plausum manuum nunc habens. Sed pro sabbatisatione, diem festum celebret omnis Christianus, dominicam resurrectionem, regalem, eminentissimam omnium dierum. de qua propheta expectãs dicebat, in finem pro octauo. In quo die & uita nostra exorta est, & mortis in Christo facta uictoria. Quam filij perditionis negant, inimici scilicet saluatoris, quorum deus uenter est, qui terrena sapiunt, amatores uoluptatum & non dei, speciem quidem pietatis præ se ferentes, uirtutem autem eius abnegantes, Christum mercantes, uerbum dei in tabernis prædicantes, & dominũ nostrũ Iesum christũ uendentes, mulierum corruptores, aliena concupiscẽtes, & pecuniarum amatores. a quibus eruamini misericordia faciente, per dominum nostrũ Iesum christum. Non enim sentimus utilitatem eius, nisi nos tẽtauerit. Secundũ autẽ quod agimus iam, non erimus nisi ipse nos miseratus fuerit. Si enim iniquitates obseruauerit, quis sustinebit? Efficiamur ergo digni cognomento, quod accepimus. Qui enim alio nomine præter istud uocatur, hic non est dei. non enim suscepit prophetiam dicentem de nobis. Quoniam uocabitur nomine nouo, quo dominus uocauit eũ, & erit

Sabbatizatio Christianorum.

Inimici Iesu

De nomine Christiano

populus sanctus. quod & completũ est primo in Antiochia Syriæ, ubi acquisierunt discipuli nomē Christianum, Paulo & Petro fundantibus ecclesiam. Abijcite ergo malum, uetus fermentum, quod corrũpit & putrefacit, & percipite nouum gratiæ fermentum. Exultate in Christo, ut nõ alienus dominetur uestri. Ineptum est enim Iesum christum lingua tantum proferre, & iudaismum in animo habere. Nõ enim Christianitas in Iudaismũ credidit, sed Iudaismꝰ in Christianitatem. Omnes deniqꝫ Gentiles æqualiter crediderunt, omnis lingua Christum cõfessa, ad dominũ collecta est. & facti sunt lapidei corde, filij amici dei Abrahæ. & in semine eius benedicti sunt omnes, qui uitam æternam deputati sunt in Christo. Hæc autem dilectissimi mihi, taliter scribens, non agnoui aliquos ex uobis sic haberi. sed sicut minimus uestrum nolo uos conseruatos esse, ut nõ incidatis in hamos inanis gloriæ, sed ut ad plenum instructi sitis in Christo. qui ante secula genitus est a patre, postea autem factus est ex Maria uirgine sine collocutione uiri, & nobiscum conuersatus sancte & sine querela, omnem infirmitatem, omnemqꝫ languorem curauit in populo, & signa atqꝫ prodigia pro beneficijs hominum fecit, & illis qui longe erant, & illis qui prope in multitudine, unum & solum uerum deum patrem suum annunciauit, & passionem pertulit, & ab interfectoribus suis Iudæis sub Pontio Pilato præside & Hero-

haberi, [Iud]aismũ se[...]ri.

dere

de rege crucem sustinuit, & mortuus est atq; resurrexit, & in coelos ascendit ad illum qui misit eum, & sedet ad dextram eius, uenturusq; est in consummatione seculi i gloria paterna iudicare uiuos & mortuos, & reddere unicuiq; secundum opera sua. Hæc qui in pleno cognouerit & crediderit, beatus est, quomodo & uos amici dei & amatores Christi estis, in plenitudine spei uestræ, a qua nulli uestrum auerti contingat. Acquisiui uos in omnibus, si quidem dignus ero. Si enim uinctus sum, sed ad solutionem omniũ uestrum, non sum uinctus. Scio enim, quia non inflamini, quia Iesum habetis in uobis. Et magis cum laudauero uos, scio quia reuereminí, sicut scriptum est, quoniam iustus sui accusator est in primordio sermonis. & dic tu, inquit, primus peccata tua, ut iustificeris. Et cũ feceritis, inquit, omnia quæ mandata sunt uobis, dicite serui inutiles sumus. quoniam in hominibus qui se exaltauerit, delinquit ante deum. Dicit enim deus, Propitius factus sum peccatori. Propter qđ magni illi Abraham, & Iob, terrã & cinerẽ semet ipsos ante deum nominauerunt. Et Dauid, Quis sum ego, ait, coram te domine, quoniam glorificasti me usque nunc? Nam & Moses supra omnes homines mansuetissimus, dicit ad Deum. Gracilis uoce, et tardus lingua sum ego.

Nõ repute me uinctũ, ... uinculis m... ĩspossũ uo... acquirere.

Humiles ergo estote et uos ipsi, ut exaltemini.

Qui enim

firmari i gmatib' mini.

Qui enim se humiliauerit, exaltabitur, & qui se exaltauerit, humiliabitur. Studete ergo confirmari in dogmatibus domini & apostolorum, ut ex omnibus quæ facitis, dirigamini in uiam rectam carne & spiritu, fide & dilectione, cũ honore digno episcopo uestro, & corona digno atq; spirituali Stephano presbytero uestro, & secundum deum diaconis. Subiecti estote episcopis & inuicẽ, quomodo Iesus patri. ut laus sit in uobis secundum deum, uidentes uos repletos omnibus bonis. Compendiose rogaui uos in dilectione Iesu Christi, mementote mei in orationibus uestris, ut deum merear adipisci, & ecclesiæ quæ est in Syria, cuius non sum dignus uocari episcopus. Indigeo enĩ illa laudabili uestra oratione, ut dignus sim illam quæ in Syria est ecclesiam per bonam operationem uestram pascere in Christo. Salutant uos Ephesii de Smyrna (unde scribo uobis) præsentes, quomodo in gloria dei in omnibus refecistis me simul cum Polycarpo. & cæteræ ecclesiæ, in honore Iesu Christi salutant uos. Incolumes estote, in unanimitate possidentes inseparabilem spiritum in Christo Iesu per uoluntatem dei. Amen.

AD TARSENSES EX PHILIPPIS EPISTOLA III.

GNATIVS qui & Theophorus, salutem consecutæ in Christo ecclesiæ, laude dignæ, & memoria dignæ, & dilectiõe dignæ quæ est in Tarso, misericordia & pax a deo patre, & domino Iesu Christo. Satiatus sum in omnibus a Syria Rhomam usq; cũ bestijs depugnans, nõ ab irrationabilibus scilicet bestijs uoratus (illæ enim uoluntate dei pepercerunt Danieli) sed humanam figuram habentibus, quæ sunt immanes bestiæ. Obsident eñ me nocte dieq;, ac deuorant, sed nulli iniquorum istorum facio sermonem. neq; habeo naturam meam tam honorabilem mihi, ut plus eam quam dominũ diligam. Propter quod paratus sum ad ignem ad bestias, ad gladios & crucem, tantum ut Christũ uideam saluatorem meum, & deum qui pro me mortuus est. Rogo ergo uos ego uinctus Christi, qui p terrã & mare exagitor, state in fide cõfirmati, qm̃ iustus ex fide uiuit. Estote inclinabiles & unanimes in fide, qm̃ dñs habitare fecit unanimes ĩ domo. Agnoui enim qm̃ quidã ex ministris Satanæ uoluerũt uos conturbare. Quorum quidam dicũt, quia Iesus putatiue natus est, & putatiue crucifixus. Quidam uero, quia non est filius eius qui fecit mundum. Alij autẽ, quia ipse est ille, qui est super omnia deus. Alij quoq;, quia homo est purus. Quidã uero, quia caro eius

Tarsus ciuitas metropol' Ciliciæ.

Saturatus sum malis & crudelitatibus eorũ, q me ducũt p omnia.

Feruida martyris pietas.

non resurrexit,& quia oportet terminabilem uitam haberi,atq; hanc esse finem bonorũ,quæ non multo post corrumpitur.quibus quidẽ multorũ malorum ager cumulatus est. Sed uos non intendatis mendaci

Pauli ciues. is eorum. Pauli cũ estis ciues & discipuli,qui ab Hierosolymis & in circuitu usq; ad Illyricum cũcta repleuit euãgelio,& stigmata Christi in corpore suo portauit. Cuius memores estote omnibus modis,& cognoscite,quia dominus Iesus Christus uere natus ẽ de Maria,factus ex muliere,& uere crucifixus est,in qua cruce gloriatur Paulus,dicens. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu Christi.& uere passus est,& mortuus,& resurrexit. Si enim passibilis inquit Christus,& primus ex mortuis resurrexit.& qui mortuus est peccato,mortuus est semel.q; autẽ uiuit,uiuit deo. Insuper quæ necessitas uinculorum,Christo non mortuo? Quæ necessitas tolerãtiæ aut quæ necessitas flagellorũ? Quid quod Petrus crucifixus est,Paulus & Iacobus gladijs obtrũcati sunt, Ioãnes in Pathmo relegatus ẽ,sed & Stephanus a dñi interfectoribus Iudæis,lapidibus extinctus est. Sed nec in hoc quidẽ est uictoria. Vere enim crucifixus est dominus ab impijs, & quia iste qui natus est ex muliere,filius est dei,& qui crucifixus est, primogenitus est omnis creaturæ,& deus uerbũ. & ipse fecit om̃ia iussione patris.quod apostolus corroborat, dicens. Vnus deus pater,ex quo omnia,& unus domi

nus

nus Iesus Christus, per quem omnia. Et iterũ. Vnus enim deus, unus & mediator dei & hominũ, homo Christus Iesus, qui est imago dei inuisibilis, primo/genitus uniuersæ creaturæ. quoniã in ipo creata sunt omnia, quæ sunt in cœlo & in terra, uisibilia & inuisibilia. et ipse est ante omnes, et omnia in ipso cõstant. Et quia non est ipse, ille qui est super omnia deus, sed filius ipsius, qui et ascendere se ad eũ ꝓfitetur, dicens Ascendo ad patrẽ meum et patrem uestrum, et ad deum meũ et deum uestrum. Et quãdo ei fuerint omnia subiecta, tũc et ipse subiectus erit illi, qui ei subdidit omnia, ut sit deus omnia in omnibus. Ergo alius est ille, qui subiecit filio omnia, et qui est omnia in omnibus. et ali9 filius, cui subiecta sunt omnia, qui et post hæc omnia subiectus erit illi, qui ei subdidit omnia. et non est homo purus ille, per quem et in quo facta sunt omnia. Omnia enim inquit, per ipsum facta sunt Et in libro Sapientiæ ipse de seipso refert, dicens. Cũ faceret cœlũ, aderã illi. Et iterũ. Ego eram apud deũ cuncta cõponens, & cõgaudebat mihi cotidie. Quo modo aũt homo purus audiret, Sede a dexterã meam? aut quomodo diceret. Antequam Abraham fieret, ego sum? uel illud quod ait, Gloria illa glorifica me, quam habui apud te, priusquam mundus fieret? Quis autem homo posset dicere. Descendi de cœlo non ut faciã uoluntatem meã, sed uoluntatem eius q misit me? uel de quo hoĩe diceretur. Erat lumẽ uerũ

quod illuminat omnem hominem uenientem in hūc mundum. In hoc mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognouit. In propria uenit, & sui eum non receperūt. Quomodo ergo huiusmodi homo est purus? ex Maria demum habēs initium ut esset, & non potius deus uerbum & filius unigenitus? De quo dictum est. In principio erat uerbum, & uerbum erat apud deum, & deus erat uerbū. Oīa per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. Et paulo post. Vidimus gloriam eius, gloriā quasi unigeniti a patre, plenum gratia & ueritate. Et iterum. Vnigenitus qui est in sinu patris, ipse enarrauit. Qui et per Salomonem refert, dicens. Creauit me dominus principium uiarum suarū. in opera sua ante secula fundauit me. ante autē omnes colles genuit me. Et resuscitaturus est corpora nostra. dixit eñ. Amen dico uobis, quoniam uenit hora, in qua omnes qui in monumentis sunt, audient uocem filij dei. et qui audierint, uiuent. Quod etiam apostolus confirmat, dicens. Oportet corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale hoc induere immortalitatē. Et quia oportet caste, ac iuste uiuere. iterū dicit. Nolite errare, neq; fornicarii, neq; molles, neq; masculorum concubitores, neq; maledici, neq; ebriosi, neq; fures, neq; rapaces regnum dei possidebunt. Etsi mortui non resurgunt, neq; Christus resurrexit. Vacua est ergo pdicatio nostra, uacua est fides uestra, et adhuc estis

in pec

in peccatis uestris. Ergo & qui dormierũt ĩ Christo perierũt. Si in hac uita tantũ sperantes sumus in Christo, miserabiliores sumus omnibus hoibus. Si mortui non resurgunt, manducemus & bibamus, cras enim moriemur. Si autem sic confidimus, quæ est differentia hominum & canum uel asinorum, qui nihil de futuro cogitant, qui comestionis tantũmodo appetitores sunt, & post comestionem inscij sunt quid interius moueatur? Acqsiui uos in domino, elaborate unusquisqȝ omnẽ maliciam deponere, & ferocem animum & maliloquia, & calumniam, & turpiloquium, malam conuersationem, susurrationem, inflationem malignam, auaritiam, inanem gloriam, inuidiã, & omnia quæ his similia sunt. induite autẽ dominũ nostrum Iesum Christum, & carnis curam ne feceritis in concupiscentijs. Presbyteri subdite estote episcopo, diaconi presbyteris, popul⁹ diaconis. Pro animabus hanc ordinationem custodientibus, ego efficiar, & dominus sit cum eis indeficiẽter. Mando uobis o uiri, diligite cõiuges uestras, filij honorate patres, & uos parentes nutrite filios in eruditione & disciplina domini. Eas quæ in uirginitate sunt honorate, sicut sacras Christi, uiduas pudicas ut sacrariũ dei ueneremini. Domini cum parcitate estote, serui cum timore, dominis seruite. Nemo otiosus in uobis sit, mater enim egestatis est uacuitas. Hæc autem dicẽs non impero quantum oportet. & si quidem uinctus

Vacui mater e[gę]statis.

 sum

sum, tanquam fratres commoneo. Etsi dominus est nobiscū, acquisiui uos. orationibus uestris incumbite, ut Iesum merear adipisci. Cōmendo uobis ecclesiam quae est in Antiochia. Salutant uos & electae ecclesiae Philippensium, unde & scribo uobis. Salutat uos Philon diaconus uester, cui & ego gratias ago, bene mihi seruiēti in omnibus. Salutat uos Agathopus diaconus de Syria, qui me sequitur in Christo. Salutate inuicem in osculo sancto. Saluto uniuersos & uniuersas, qui sunt in Christo. Incolumes estote corpore et animo et spiritu, et mei ne obliuiscamini, & sit deus uobiscum. Amen

Philon

gathop.

AD PHILIPPENSES DE BAPTISMO per Euphanium lectorem nauim ascensurum. EPISTOLA IIII.

IGNATIVS qui & Theophorus, ex imperio dei patris misericordiam consecutae in fide et patientia et dilectione sine dolo, ecclesiae quae est Philippensis, misericordia et pax a deo patre, et domino Iesu Christo, qui est saluator omnium hominum, maxime fideliū. Memores charitatis uestrae et solicitudinis, quae est in Christo quam ostenditis in nobis, decens esse arbitrati sum. scribere ad fraternā in domino unanimitatis uestrae dile

lippi ci- is Mace- iae.

dilectionem. commonitos uos faciens cursus nostri, ut idipsum dicatis omnes, unum sentientes. in hoc ipso fidei regulas, præceptaq; feci, sicuti & Paulus erudiens uos dicit. Vnus est enim oĩm deus, pater Christi, ex quo omnia. & unus dominus noster Iesus Christus filius dei unigenitus, dominator uniuersorum, per quem omnia. Vnus autem etiam spiritus sanctus, qui operabatur in Mose & prophetis & apostolis. unum quoq; & baptisma, quod datur ĩ morte Christi. Vna itaq; ecclesia etiam esse debet, & una fides, quæ est in Christo secundum dictum eius eiusdem apostoli dicentis. Vnus dominus, una fides, unũ baptisma, unus deus & pater omniũ. qui est super oẽs, & ꝑ oẽs, & in omnibus. Vnus est ergo deus pater, & non duo uel tres. unus scilicet qui est, & non est præter eum solũ, uerus. Dominus enim (inquit) deus tuus, deus unus est. Et iterum. Nonne unus dominus creauit nos, & unus pater est omnium nostrum? Vnus quoq; & filius, deus uerbum. unigenitus, inquit, qui est in sinu patris. Et rursum. Vnus dominus Iesus Christus. Et alibi. Quod est nomen eius, aut quod est nomen filij eius? Scitote autem, quia unus est etiam spiritus sanctus paracletus. sicut idem Paulus ait. Vnus spiritus, sicut uocati estis in unam spem uocationis uestræ. Et iterum. Omnes, inquit, in uno spiritu potati sumus. Manifeste autem omnia dona gratiarum, ipse unus atq; idem spiritus operatur. Ergo neq; tres sunt

patres

patres, neque tres filij, sed neque tres paracleti, sed unus pater, et unus filius, et un⁹. paracletus. propter quod et dominus mittens apostolos docere omnes gentes præcepit eis baptisare eas in nomine patris, et filij, et spiritussancti. non in unum quendam trinomium, neque in tres unius eiusdemque honoris: quia unus est tantum qui homo factus est, non pater scilicet, neque paracletus, sed solus filius. non putatiue, neque in phantasmate, sed certissima ueritate. uerbum enim caro factum est, et habitauit in ea. Sapientia nanque ædificauit sibi domum, et factus est (sicut homo) deus cum corpore, quod suscepit ex uirgine. non ex collocutione scilicet, aut semine uiri. Virgo enim, inquit, in utero concipiet, et pariet filiũ. Vere natus est, et uere creuit, uere manducauit et bibit, uere crucifixus est, et mortuus, et resurrexit. Qui hæc credit, ut uera ei⁹ cõtinet natiuitas, beatus est. qui autem hæc non credit, nihil differt ab eis, qui eum crucifixerunt. Princeps enim huius mundi in hoc gaudet, quando quis crucem negauerit. Interitum enim sibiipsi esse cognouit confessionem crucis. hoc enim tropheum est contra eius uirtutem, quod uidens expauescit, et audiens timet. Nam et antequam facta esset crux, festinabat facere hoc, et operari in filijs diffidentiæ. operatus est autẽ inuidia in Pharisæis, in Saducæis, in senioribus in iuuenibus et in sacerdotibus. Cum autem properaret ut fieret, conturbabatur. et postea desperationẽ immi

[...]opheũ cõ [...] principẽ [...]idi huius

immisit proditori, & laqueum ei ostendit, & suspendium eum docuit. & mulieri immisit timorē in somno, ipse conturbans, & compescere tentans patibulū crucis. ipse omnia euocās, mouet in suam perniciem, nō recognoscēs. in tantum enim mala erant, non oīa. Malignus autem sentiebat suam perditionē. Initium enim illi fuit ad damnationē crux Christi, principiū mortis, initiū perditionis. propter quod in aliquibus quidem operatur, negare crucem, passionē erubescere. qui ut funestū putant uocari de uirgine generationem, circuncidere ipsam naturam, & diffamare quasi odiosam. Iudæorum auxiliator est ad negationē crucis, paganorum ad calumniam Mariæ, hęreticorū ad phantasiam. Multiformis est enim maliciæ princeps furans sensus, contrarius sibimetipsi. & alia quidem suggerens, alia uero ostentans. Sapiens est enim ad malefaciendū, quod bonum est autem nescit aliquando, ignorantia enim repletus est per inobedientiam. Quomodo enim non sit talis, qui non sibi proponit suum sermonem? Si enim homo purus est dominus ex anima & corpore, quid circumcidis natiuitatem comunem naturæ hominū? Quid tanq̄ paruam gloriam in homine factam, passionem, simulationem uocas, & mortem immortalis gloriā existimas? Si deus est homo, quid unicum uocas dominū gloriæ, illum uidelicet natura immutabilem? Quid sine lege dicis legislatorem, qui non humanā naturam habuit? Ver-

Astus pessimi dæmōis apit, & tādē in eū dispu- tationē susci piēs, ipsum confutat uiriliter.

 bum

bum caro factum est, uerbum homo, sed non in homine. Quomodo igitur maius est ille, qui in principio omnem sensibilem & intelligibilem naturam uoluntate patris præparauit? Qui cum esset in carne, omnem infirmitatem atq; languorẽ curauit? Quomodo autem nõ est deus ille, qui mortuos resuscitauit, claudos sanauit, leprosos mundauit, cæcos illuminauit, aquam in uinum conuertit, tuumq; exercitum uerbo tantum fugauit? Quid ergo deijcis naturã uirginis, & membra turpia uocas? Hæc ergo præseminas, & nudari iubes masculos in facie fœminarũ, fœminas uero in illicitum desyderium masculorum. Tunc omnia turpia uidentur, & pudicum te ipsum facis, cũ tu sis fornicationis spiritus. Ignoras quia tũc fit aliquid turpe, quãdo illicite perpetratur? Cæterum nihil turpe est, quod sine peccato geritur, nihil prauũ, sed omnia bona ualde, & tu non uidens pessundas eã. Quomodo rursum nõ tibi uidetur natus esse Christus ex uirgine, sed ille qui est super omnia deus, ille scilicet omnia potens? Quis ergo est, qui hunc misit dicito: quisue huic dominatur, uel cuius sentẽtiæ subiectus fuit, aut cuius legem adimpleuit? Tu qui nullius sententiam uel potestatem habes, Christũ separas a generatione. Legislatorem ingenitum esse pronuncias, & cruci affixum illũ, qui est sine principio. Cuius ergo permissu hoc factũ est, non est dicere. Non enim me latuit tuũ antiquũ consilium, neq; ignoro quã curue

& lu-

& lubrice incedis. tu autem ignoras quis est qui natus est, qui omnia scire te fingis. Multa enim te latēt, uirginitas scilicet Mariæ, gloriosus partus, de cuius corpore deus processit, stella orientis quæ apparuit munera ferentibus magis, archangeli salutatio ad uirginem facta, uirginis gloriosa cōceptio, desponsatæ puellæ prædicatio, & uirginis in utero infantis præuisio, angelorum hymno gloriæ ad gentium pastores annunciatio, Herodis timor in extollentia regni, præceptio ad paruulorum necem, in Aegyptum trāsmigratio, atq; exinde reuersio, cunabula infantilia, descriptio humana, lactis nutritio, nomen patris nō seminantis, præsepe ubi positus est, eo quod non fuerit locus, nulla humana præparatio, prouectus ætatis, crementū corporis, humana loquela, sed & quod esurijt, sitiuit, iter ambulauit, laborauit, sacrificiorū oblatio, circumcisio, baptisma, uox dei desuper ad baptisatum, quid uel unde fuerit testificatio spiritus, & dei uox, Ioannis prophetia, significantis passionem per agni appellationē, diuersorū signorū operatio, uariæ curationes, imperiū domini quo mari imperauit, & uentos sedauit, & spiritus iniquos fugauit, teipsum torquens & manifestatione uirtutis suæ affligens. Hæc omnia uidens, non habes, quid facias, nisi tenebrosas uertigines. Et quia uirgo peperit ignoras, sed cōfundit te angelorū laudatio, magorū adoratio, stellæ apparitio. Ignorantiam igitur olim incurristi per

contumaciam. parua tibi uidẽtur cunabula, passiões, circumcisio, lactis nutritio, indigna tibi deo esse hæc uidentur. Iterum ne uidisti hominẽ quadraginta diebus & quadraginta noctibus ingustato cibo humano, & angelos ei ministrãtes, quos & tu timebas: Videns primo quasi communẽ hominem baptisatum, & causam ignorans. post ieiunium uero esurienti, insidiabaris, & tentabas quasi communem hominem, ignorãs quis esset. dicebas enim. Si filius dei es, ignorantiæ id est. nam si uere cognosceres, scires sine dubio, quia quæ impossibilia uidentur ad faciẽdum, & difficilia ad conuertendum, factori omnia possibilia sunt. Et propter uentrem tentans eum, qui pascit oẽs esca indigentes, audes tentare dominum gloriæ, oblitus per tuam maliciam, quia non in pane solo uiuit homo, sed in omni uerbo quod procedet ex ore dei, scires quia filius dei erat. cognosceres utiq;, quia in quadraginta diebus, & quadraginta noctibus nullo egens, reddens corruptibile corpus, etiã in continuatione hoc facere poterat. Sed idcirco esuriit, ut ostenderet quia uere suscepit corpus passibile, simile hominibus. Propterea & primo ostẽdit, quia deus erat, & secundo, quia & homo fuit. Tu ergo qui tãquam fulgor de sublimi gloria cecidisti, audes dicere domino, Mitte te deorsum. cui ea quæ sunt, æstimantur q̃si quæ non sunt. & ad inanem gloriam prouocas cũ, qui non extollitur. & fingis te scripturas de eo legere, di

re, dicens. Scriptum est enim, quoniã angelis suis mã
dauit de te, ne quando offendas ad lapidem pedẽ tu
um. Et fingis te sequentia ignorare, auferens ea, quæ
de te ac tuis ministris prophetauit, dicẽs. Super aspi
dem & basiliscum ambulabis, & cõculcabis leonem
& draconem. Si ergo conculcatio es pedum domini,
quomodo tentas intentabilem? immemor legislato
ris qui dixit, Non tentabis dominum deum tuum. &
audes impudentissime opera dei assumere, & dicere
quia tibi traditus est principatus eorum. & casum tu
um ostendis contra dominũ deum tuũ, & promittis
te dare ei, quæ sunt ipsius, dicens. Hæc omnia tibi da
bo, si cadens in terram adoraueris me. Quomodo nõ
timuisti talem uocem cõtra dominũ emittere, tu qui
omnium malignorum spirituum malignissimus es?
& pro malicia uẽtre & pectore in terram repere ius
sus es, & per inanem gloriam inhonoratus es, qui ꝑ
auaritiam & arrogantiam ad impietatẽ deductus es?
Tu incensor, draco, apostata, serpẽs perplexus a deo
discedẽs, a Christo separatus, a sancto spiritu alienꝰ,
& a choro angelorum exulans. Iniuriator legis dei,
& legitimorum inimicus, qui super protoplastos in
surrexisti, & a mandato dei auertisti eos, qui nihil te
læserunt, qui aduersus Abel Cain parricidam excita
sti, qui in Iob mala exercuisti. tu ergo huiusmodi di
cis domino, Si cadẽs in terrã adoraueris me. O auda
cia, O puniende serue fugitiue, serue flagellande, ex

terminator bonorũ, domino dominorum, perfecto deo omnium intelligibilium atq; sensibilium dicis, si cadens adoraueris me. Dominus autem lõganimis, qui non in præsenti & ilico interficit eũ, qui per igno rantiam & audaciam talia dicit, sed mansuete respon det, dicens. Vade Satana. nõ dixit reuertere post me; non enim es reuersurus aliquando. Sed uade inquit, satana, in ea quæ tibi elegisti loca. uade in ea quibus prouocatus es a tua malicia. Ego autẽ scio quis sum, & a quo sum missus, & scio quẽ debeo adorare. Dominum enim, inquit, deum tuum adorabis, & illi soli seruies. Scio enim & noui unum solum, cui non dene go seruire, a quo tu apostata factus es. Nõ enim sum antitheus, hoc est, contrarius deo, sed confiteor eius eminentiam, & non recuso adorare eum, quem noui natiuitatis meæ autorem & dominum, atq; meæ per seuerantiæ custodem. Ego enim uiuo propter patrẽ. Hæc autem fratres per dispositionẽ dei coactus sum mittere ad uos, monens uos ad gloriam dei non qua si extraneus, sed sicut frater. Subiecti estote episco po & presbyteris & diaconis. Diligite inuicẽ in domino, sicut dei simulacra. Videte ergo uiri, ut diliga tis uxores uestras, sicut propria membra. Mulieres uero sicut unitatis tactu uiros uestros amate. Qui ca stus est, uel continens, non extollatur, ne perdat mer cedẽ suam. Dies festos nolite inhonorare. Quadra gesimam uero nolite pro nihilo habere, imitationẽ

Quadragesima.

enim

enim continet dei conuersationis. Hebdomadam etiam passionis nolite despicere. Quarta uero & sexta feria ieiunate, reliquias pauperibus porrigẽtes. Quicunq; dominicam aut sabbatum ieiunauerit, præter unum sabbatum paschæ, ipse est Christi interfector. Orationes uestræ protendantur ad ecclesiam Antiochiæ, unde & uinctus ducor Rhomam. Saluto sanctum episcopum Polycarpũ. Saluto sanctũ episcopũ Vitalem & sacrosanctũ presbyterũ, & conseruos meos diaconos, pro quorũ animabus ego efficiar. Adhuc dico episcopo & presbyteris in dño, quicũq; cũ Iudæis pascha egerit, aut solennia dierũ festorũ eorũ susceperit, cõparticipabit eis qui dominũ et apostolos eius occiderunt. Salutant uos Philon et Agathopus diaconi. Saluto congregationẽ uirginũ, legionẽ uiduarũ, a quibus adiutus sum. Saluto populũ dñi, a minimo usq; ad maximũ. Transmisi uobis hæc mea scripta per Euphaniũ lectorẽ, uirũ deo honorabilem et fidelissimũ, qui mihi occurrit in regionẽ iã nauim ascensuro. Mementote uinculorũ meorũ, ut consummer in dño. Incolumes estote carne et anima et spiritu, pfecta sentientes, deuitãtes operarios iniquitatis et corruptores uerbi ueritatis, confortati in gratia domini nostri Iesu Christi. Amen.

Hebdomada passiõis
Quarta feria
Sexta feria
Dies dñica
Sabbatum.
Pascha

AD PHILADELPHIENSES EX TROIA EPISTOLA V.

Igna

GNATIVS qui & Theophorus, ecclesiæ dei patris & domini nostri Iesu Christi, quæ ē in Philadelphia, misericordiam consecutæ in dilectione, & confirmatione in concordia & exultatione dei, in passione domini indiuisæ, et in resurrectiōe eius, repletæ oīmi misericordia, quā & saluto in sanguine Iesu Christi, quod est gaudiū sempiternū & singulare, maxime ijs qui sunt in unū cum episcopo, cum presbyteris et diaconis probatis in uoluntate dei patris, per dominum Iesum Christū qui secundū suam uoluntatē solidauit firmiter ecclesiam eius super petram, ædificio spirituali non manufacto. quam flumina inundantia et flantes uenti non ualuerunt subuertere, nec ualebunt aliquando spiritus nequitiæ, sed debilitantur uirtute domini nostri Iesu Christi. Videns autem episcopum uestrum, cognoui, quia non a semetipso, neq; ab hominibus promotus est in ministerium ad cōmunionem pertinēs, neq; per inanem gloriam, sed in dilectione Iesu Christi, et dei patris, qui resuscitauit eum a mortuis. cuius expauesco mansuetudinem, quomodo tacens amplius potest a loquente. Aptus est enim mandatis domini et iustitiæ eius, sicut chordæ cithare. et est irreprehensibilis, non minus a Zacharia sacerdote. propter quod beatificat anima mea illius secundum deum di

Philadelphia Mysiæ urbs.

spos

spositionem, cognoscens innocentem & perfectã, & immobilem, & sine ira circa omnes, eius mansuetudinem, tanquã dei uiui. Sicut ergo filii lucis fugite diuisionem unitatis, & malam doctrinam hæreticorum, ex quibus exit coinquinatio in omnem terram. Vbi ergo pastor est, illuc sicut oues congregemini. multi enim lupi pellibus ouium induti, uoluntate mala captiuant decurrẽtes ad deum, sed in ueritate uestra nõ inueniunt locum. abstinete itaq; uos a uerbis malis, quæ Iesus Christus non seminauit, sed hominum interfectrix bestia, propter quod non sunt plantatio patris, sed seminarium nequissimi. Non ergo separationem inueniens apud uos hæc scribo, sed ut muniens uos ut filios dei. Quotquot em̃ sunt Christi, ipsi sunt episcopi. Qui autem declinãt eum, uel communionẽ eius, & sociant se cum maledicis, ipsi cum illis simul absciuduntur. Non enim sunt agricolæ Christi, sed inimici seminarium, a quibus eruamini semper precibus assidentis pastoris uestri fidelissimi & mitissimi. Rogo itaq; uos in domino, quicunq; pœnitentes uenerint ad unitatẽ ecclesiæ, suscipite eos cũ omni mansuetudine, ut per utilitatem & bonam demonstrationem de luto & muscipula diaboli eruti, & digni Iesu Christo effecti, sempiternam salutẽ percipiant in regno Christi. Nolite ergo errare fratres. Quicunque enim separatum a ueritate fuerit secutus, regnum dei non hæreditabit. Et qui non discesserit a falsiloquo

De uenienti ad sacramẽtũ pniæ & conciliatiõ

F prædi

prædicatore, in geennam damnabitur. unde nec a iu-
stis discedere, neq; iniustis appropinquare oportet.
Quicunq; enim in aliena sententia ambulauerit, ipse nõ
est Christi, nec passionis eius particeps, sed est frau-
dulat̃ & corruptor uineæ Christi. Tali ne cõmiscea-
mini, ne simul cũ eo pereatis, nec si pater sit, uel filius,
aut frater, aut domesticus. non enim, inquit, parcat o-
culus tuus super eũ. Qui ergo odio habẽt deũ, opor-
tet etiã uos eos odire, & super inimicos eius tabesce-
re. non quidem persequi eos, aut percutere nos opor
tet secundum gentes, quæ non nouerunt deũ, sed ini-
micos arbitrari, & separari ab eis. & monere eos, &
ad pœnitentiã prouocare, si forte audiant & acquie-
scant. Amator enim hominũ est deus noster, & uult
oẽs homines saluos fieri, & ad agnitionem ueritatis
uenire. Propter quod & solem oriri facit super bonos
& malos, & pluit super iustos & iniustos. Cuius utili
tatis etiam nos dominus uolens esse imitatores dicit,
estote perfecti, sicut & pater uester cœlestis perfect⁹
est. Ego confido in uobis, quoniam in domino nihil
aliud sapitis. propterea fiducialiter scribo deo dignæ
dilectiõi uestræ, rogãs uos ut instetis uni fidei, uni p̃
dicationi, una gratiarũ actione utentes. Vna est enim
caro domini Iesu, & unus eius sanguis, qui pro nobis
effusus est. unus etiã panis pro omnibus confractus,
& unus calix totius ecclesiæ, & unus episcopus simul
cũ omnibus presbyteris, & diaconis conseruis meis.
quia

quia & unus est ingenitus deus pater, & unus unige-
nitus filius deus uerbũ & homo, & unus paracletus
spiritus ueritatis. Vna etiã prædicatio, & fides una, &
unum baptisma, & una ecclesia, quã fundauerunt san
cti apostoli a finibus usq; ad fines, in sanguine Chri-
sti proprijs sudoribus & laborib9. Et uos ergo opor-
tet sicut populum sacerdotalẽ, & gentẽ sanctam, in cõ
cordiã omnes in Christo consummari. Mulieres ue-
ro subditæ estote uiris uestris in timore dei, uirgines
Christo in incorruptione, nõ execrãtes nuptias, sed
meliora diligentes. nõ in criminatione cõtagij: sed p-
pter legis meditationẽ. Filij subditi estote parẽtibus,
& diligite eos tanq cooperarios dei ad uestrã genera-
tionẽ. Serui subditi estote dñis uestris in deo, ut Chri
sti liberi efficiamini. Viri diligite uxores uestras sicut
conseruas in domino ut proprium corpus, sicut socias
uitæ & cooperatrices ad filiorum procreationẽ. Vir-
gines solũ Christum præ oculis habete, & eius patrẽ
in animabus uestris illuminatæ a spiritu sancto. Me-
mor sum sãctitatis uestræ sicut Heliæ, sicut Iesu Naue
sicut Melchisedech, sicut Helisei, sicut Hieremiæ, si-
cut Iohannis baptistæ, sicut dilectissimi discipuli, sicut
Timothei, sicut Titi, sicut Enodij, sicut Clementis uel
eorum qui in castitate de uita exierunt. Non detraho
autem cæteris beatis, qui nuptijs copulati fuerũt, quo
rum nunc memini. opto enim deo dignus ad uestigia
corũ, in regno ipsius inueniri, sicut Abraham, & Isaac,

& Iacob, sicut Ioseph, & Esaias, & cæteri prophetæ, sicut Petrus & Paulus & reliqui apostoli, qui nuptijs fuerunt sociati, qui non libidinis causa, sed posteritatis subrogandæ gratia, coniuges habuerunt. Patres nutrite filios uestros iu eruditione & disciplina domini, & docete eos sacras litteras, & artes honestas, ut non ocio gaudeant, Bene enim (inquit) nutrit pater iustus, in filio autē sapiente lætabitur cor eius. Domini benigne in domesticos uestros intendite, sicut sanctus Iob docuit, una enim est natura, & unū genus hominum. In Christo autem, neqꝫ seruus, neqꝫ liber. Princi pes subditi estote cæsari, milites principibus, diaconi presbyteris, ut sacroꝝ administratorib⁹. presbyteri uero & diaconi, atqꝫ omīs clerus, simul cū omni populo & militibus atqꝫ principibus, sed & cæsare, obediant episcopo, episcopus uero Christo, sicut patri Christ⁹ & ita unitas per omnia seruatur. Sint autem uiduæ nō uagæ, neqꝫ gulosæ, neqꝫ ꝓteruę, sed pudicæ & sobriæ, sicut Iudith & Anna. Hæc autē non sicut apostolus p̄cipio. quis enī sum ego, aut quæ dom⁹ est patris mei, ut æqualem me illis dicā: sed sicut cōmilito uester, obedientiæ ordinem cōtinens. Fratres mei ualde pronus sum ad dilectionē uestram, superexultās de unanimitate uestra. Moneo enim uos nō ego, sed dominus Iesus per me, in quo uinctus sum. Adhuc magis timeo quia nōdum perfectus sum, sed oratio uestra faciet me perfectum apud deum, ut eū in quo uocatus sum merear

rear adipisci, confugiens ad euangelium tanquam ad corpus Iesu Christi, ad apostolos tanquã ad presbyteros ecclesiæ. Et prophetas quidem diligo, ut Christum prænunciantes, continentes eius spiritum sicuti et apostoli. Sicut enim pseudoprophetæ et pseudapostoli unũ eundẽq; malignũ et seductorẽ, et populũ errare facientem spiritum assumpserunt, sic certe ueri ꝓphetæ et ueri apostoli unũ eundemq; sanctum, bonũ principalem et uerum, atq; doctorem per Christũ acceperunt spiritum. unus enim deus ueteris et noui testamenti, unus et mediator dei et hominum, ad facturam intelligibilium et sensibilium, et prouidentiã gerens omniũ. Vnus quoq; et paracletus, qui operabatur in Mose, et prophetis, et apostolis. Omnes enim sancti cum Christo saluati sunt per ipsum, in ipso sperantes, atq; ipsum expectantes, & per ipsum salutem adepti sunt, qui erant digni dilectione, & digni laude sanctificati a Christo Iesu, testificantes in euangelio spei cõmuni. Si quis deum legis et prophetarũ unum prædicauerit, Christum autem negauerit filiũ esse dei mendax est, quomodo et pater eius diabolus. & est huiusmodi inferioris circũcisionis pseudoIudæus. Si autem quis confitetur Christum Iesum dominum, neget autem deũ legis et prophetarũ patrem esse Christi, hic in ueritate nõ stat, quomodo nec pater eius diabolus. & est huiusmodi, Simonis magi, et non sancti spiritus discipulus. Si quis autem dicit unum deũ

confiteturq; Iesum Christum, hominem uero purum putans dominum, & non deum unigenitũ, & sapientiam, & uerbũ dei, sed ex anima & corpore eũ solum esse existimans. huiusmodi serpens est seductor, errorem prædicans ad perditionem hominũ. huiusmodi pauper est sensu, sicuti uocatur, & adinuẽtor ipsius erroris Ebion. Si quis enim hæc confitetur, corruptionem aũt & coinquinationẽ uocat legitimã cõmixtionem, & filiorum procreationem, aut aliquã escã execrabilẽ putat. huiusmodi habet cohabitatorẽ draconem apostatã. Si quis enim patrem & filium & spiritum sanctum confitetur, & creaturam laudat, simulationem uero dicit incarnationem, & passionẽ erubescit confiteri, huiusmodi fidem abnegat nihilominus q̃ꝑ interfectores Christi Iudæi. Si quis autem hæc cõfessus fuerit, & quia deus uerbum in humano corpore habitauit, sicut & anima in corpore, propter quod inhabitare dicimus deum in corpore, sed non in humana anima. dicit autẽ quasdã iniquas mixtiones aliquid boni esse, & finem beatitudinis uoluptatem ponit (qualis ille falso nomine Nicolaita) hic neq; dei amicus, neq; Christi amator esse potest, sed corruptor propriæ carnis. & propterea a spiritu sancto desertus est, & a Christo alienus. Huiusmodi omnes statuę exanimes sunt, & sepulchra mortuoꝝ, in quibus scripta sunt tantũmodo nomina defunctorũ. Fugite ergo malas

[margin: ...on & Ebi... a, paup... ...rpretat. ...icit, pau... ...sensu, si... uocatur.]

las

las artes, insidias spiritus, qui operatur in filiis seculi huius, ne quando tribulati infirmemini in dilectione sed oẽs idipsum estote inseparabiles corde, et in unanimitate unum semp̱ sentientes in idipsum, de hoc ipso glorificantes in requie, et in periculis, et in tristitiis et in gaudiis. Gratias ago deo p̱ Iesum christũ, quia bene mihi conscius sum in uobis, et non habet quis unde gloriari, neq; clam neq; palam et publice, quod grauauerim aliquem aut in modico aut in magno. Et oẽs quibus locutus sum precor, ut non in testimoniũ illud possideat. Si enim secundũ carnem me uoluerũt quidã oberrare, sed spiritus meus non oberrat, a deo etenim eũ accepi, noui enim unde uenerit, et quo eat, et occulta arguet. Clamaui em̃ uoce magna inter eos quibus loquebar, non meũ sermonẽ, sed dei proferẽs episcopo intendente, et presbyteris et diaconis. hi uero despexerunt me, tanquã prohibentem diuisionem quorundã fieri. Hoc aũt dicenti testis ille est propter quẽ ego uinctus sum, quia de humano ore hæc nõ cognoui, sed spiritus mihi præconisauit dicens, Hæc p̃ter episcopũ ne feceritis. unitatem diligite, diuisionem fugite. Imitatores estote PAVLI et cæterorum apostolorum, quomodo et ipsi Christi. Ego quidẽ quod meum fuit feci, ut homo in unitate perfectus, adiiciens etiam hoc, quia ubi dissensio mentis et iracundia et odium, illic deus non habitat.

Sanctis. m
tyr accep
spũ sctõ q
cipiebat l
bat ut Pe
Paulus &

Omnibus

Omnibus igitur poenitentibus dimittit deus, si ad unitatem christi concurrunt, et ad consensum episcopi. Credo gratiæ Iesu christi, quia soluit a nobis omne uinculum iniustitiæ. Rogo autem uos ut nihil secundum iracundiam agatis, sed secundũ christi militiam. Audiui enim qnosdam dicentes, si non inuenero euangelium in antiquis, non credam. Talibus aũt ego dico, quia mihi antiquitas Iesus christus est, cui nõ obedire, manifestus & irremissibilis interitus est. Principatus eius est crux, & mors ipsius, & resurrectio, & fides in omnibus his. in quibus uolo per uos nos in orationibns uestris iustificari. Qui non credit euangelio, omnibus simul non credit, qui non præiudicat antiquitati spiritus. durũ est enim contra stimulum calcitrare, durũ etiã christo non credere, durum quoq; apostolorum prædicationem spernere. Boni enim sunt sacerdotes, & sermonis ministri, melior aũt est pontifex, cui credita sunt sancta sanctorum, cui soli cõmissa sunt secreta dei. Bona sunt etiam officia uirtutis dei, bonus quoq; spiritussanctus, qui est sup omnia sancta sanctissimus, & uerbi minister. sed super omnes sanctos sanctissimus est summus pontifex, et princeps pontificũ, qui est legatus et minister patris, et princeps legionum militiæ cœlestis, per quem pater omnia fecit, atq; omnem prouidentiam gerit. Ipse enim est uia quæ ducit ad patrem, ipse est petra, maceria, clauis, pastor, sacerdotium, ianua scientiæ et agni

tionis

tionis, per quam introiuit Abrahã, & Isaac, et Iacob, Moses quoq; atq; omnis chorus prophetarũ, & colũ mnæ mundi apostoli, & sponsa domini ecclesia, pro q̃ sanguinẽ suũ fudit ut eã redimeret. Om̃ia igitur hæc in unitate unius, & unigeniti ueri dei. Quid autem præcipuum habet euangelium? præsentiam aduẽtus saluatoris nostri Iesu Christi, passionẽ, sed et ipsam re surrectionẽ. Quæ enim prophetæ annunciauerunt di centes, donec ueniat cui repositũ est, et ipse erit expe ctatio gentium. hæc in euangelio cõpleta sunt, dicẽte domino. pergite & docete omnes gentes, baptisantes eos in nomine patris, & filij, & spiritus sancti. Omnia ergo bona sunt simul, lex, prophetæ, apostoli, omnis congregatio quæ per ipsos credidit. Solũ autẽ restat, ut inuicem diligamus, quoniam secundum orationẽ uestrã, & uiscera quæ habetis in domino Iesu, annun ciatum est mihi pacificare ecclesiam quæ est in Antio chia Syriæ. Decet enim uos tanquã ecclesiam dei ordi nare episcopum ad mittendum illuc uisitationem dei, concedere eis in idipsum cõstitutis glorificare nomẽ dei. Beatus in Christo Iesu, qui dignus effectus fuerit tali ministerio. Et uos quidem festinãtes, glorificami ni in Christo. Volunt autem uobis (quod nõ est om nibus impossibile) pro nomine dei (quomõ & semper uicinæ ecclesiæ cõsueuerũt) mittere uobis episcopos presbyteros, & diaconos. De Philone uero diacono uiro religioso a Cilicia, qui nũc mihi ministrat in uer

bo domini, una cum Gaio & Agathopo uiro electo (qui a Syria me sequitur) testificor uobis quia renunciauerunt seculo, et martyriũ consummare elegerunt. Et ego gratias ago pro uobis, rogans ut suscipiatis eos in domino, ut et uos suscipiat Iesus Christus. Qui enim eos diffamauerunt, redempti sunt in gratia Iesu Christi, qui non uult mortem peccatoris, sed pœnitentiã. Salutat uos dilectio fratrũ qui sunt in Troia, unde et scribo uobis, per Burgum qui missus est simul ab Ephesijs & Smyrneis ad uerbũ honoris, quos Iesus Christus redimat, in quem sperãt carne & anima spiritu & fide, dilectione & cõcordia. Incolumes estote in domino Iesu Christo, cum omni spe nostra in spiritu sancto. Amen.

AD SMYRNENSES EX TROIA. EPISTOLA VI.

Gnatius qui & Theophorus, ecclesiæ patris altissimi & dilectissimi filij eius Iesu christi misericordiam consecutæ, & gratia repletæ in fide & dilectiõe fundatæ, & totius gratiæ deo decentissimæ, sanctissimę, sanctificatæ, q̃ est in Smyrna, ĩmaculatæ spiritu & uerbo dei, plurimã salutẽ. Glorifico deũ & patrẽ domini nostri Iesu Christi, qui per seipsum uos tantũ illuminauit. Agnoui enim uos perfectos esse in fide immobili tanquam clauis affixos cruci domini Iesu

Smyrna ciuitas ẽ Lycię puinciæ i Asia

chri

Christi carne & spiritu. & confirmatos in charitate dei in sanguine Christi, & uere ad plenũ instructos in domino Iesu christo filio dei, primogenito totius creaturæ, deo uerbo unigenito filio, q̃ est ex genere Dauid secundũ carnẽ ex Maria uirgine. baptisatus a Ioanne, ut adimpleretur omnis iustitia, qui conuersatus sancte sine peccato, sub Põtio Pilato et Herode tetrarcha uere clauis cõfixus ẽ pro nobis in carne. a quo & nos redempti sumus p̃ diuinã & beatã eius passionẽ, ut tollat secũ sibi cõiunctos in secula p̃ resurrectionẽ ad sanctos & fideles suos, siue ex Iudæis, siue ex Gentibus in unũ corpus ecclesiæ suæ. Hæc em̃ omnia passus est pro nobis, & uere passus est, non putatiue, sed uere, sicuti & resurrexit. Sed non sicut quidã infidelium erubescentes plasmationem hominis, & crucẽ & ipsam mortẽ, dicunt. quasi putatiue & non uere suscepit corpus ex uirgine, et putatiue passus est. immemores illius qui dixit, Verbũ caro factũ est, et habitauit in nobis. et iterũ, Soluite templũ hoc, et ego in triduo resuscitabo illud. Et in alio loco, cũ exaltatus fuero a terra, omnia trahã ad meipsum. Ergo uerbũ habitauit in carne. sapientia enim ædificauit sibi domũ uerbum ergo, templum suiipsius ab aduersariis dissolutum, resuscitauit tertia die. uerbum utiq; exaltata carne sua ueluti illo æneo serpente in eremo, attraxit ad se omnes ad salutem æternam. Ego autem non solum natum eum & crucifixum in corpore factum

scio, sed etiam post resurrectionem in carne eum nouui, & credo esse. Nam cū ad eos qui cū Petro erant uenisset, ait illis. Palpate me & uidete, quia non sum dæmonium incorporeū, spiritus carnē & ossa non habet sicut me uidetis habere. Et Thomæ dixit. Iniice digitum tuū in fixurā clauorum. & affer manū tuā, et mitte in latus meum, et noli esse incredulus, sed fidelis. Et statim crediderunt, quia ipse erat Christus. Propter quod & Thomas ait illi, deus meus, et dn̄s meus. propterea ergo mortē contempserunt, parum dicentes esse, iniurias et plagas, et alia nōnulla propter ipsum sustinere. Nā et postquā ostendit se eis, quia uere et nō putatiue resurrexisset, mādücauit cū eis et bibit, et sic uidentibus eis assumptus est cū carne, ad eū qui miserat illum. In qua et iterū uēturus est cū gloria et uirtute, secundū quod dictum est ab angelis ad apostolos Hic Iesus qui assumptus est a uobis in coelum, sic ueni et quemadmodū uidistis eum ascendentem in coelū. Si ergo sine corpore dicunt eū uenturū esse in cōsummatione seculi, quomodo uisuri sunt eū illi, qui cōpunxerunt in eū, et cognoscentes plangent inter se? Nam incorporaliū, neq; species neq; figura, sed neq; effigies quidem aliqua animalis formæ haberi poterit, in qua figuræ clauorum, uel lanceæ foramen appareat, propter simplicitatem naturæ. Hæc autē moneo uos charissimi, sciens quia et uos sic habetis. præcustodio autem uos a bestiis, hominum figuras habentibus,

quas

quas non solum deuitare, sed etiã fugere oportet uos Tm̃ orate pro illis, ut forte pœniteãt. Si enim putatiue in corpore fuit dominus, & putatiue crucifixus est, ergo & ei putatiue ego uinctus sum. Quare autem & meipsum tradidi ad mortẽ, ad ignẽ, ad gladiũ, ad bestias? Sed non putatiue, sed uere omnia sustineo propter Christum, ad cõpatiendũ ei, ipso me confortante, quia non est mihi tanta uirtus. Quem profecto quidam ignorantes negauerunt, & cõsentiunt magis mẽdacio quã ueritati, quibus nec persuaserũt prophetæ neq; lex Mosi, sed nec nunc usq; euangelium, nec nostræ speciales passiones, nã et de nobis hoc ipsum sentiunt. Quid enim me iuuat si me quis laudauerit, dominũ aũt meũ blasphemauerit, si non eum confessus fuerit incarnatum esse deũ? hoc autẽ qui non dixerit, perfecte eũ negat, sicut mortuum baiulans. Nomina uero eorum infidelia, non mihi est nunc uisum scribere, sed neq; contingat mihi ut mentionem eorum eorum faciã, donec pœniteant. Nemo seipsum seducat. Si enim non crediderit Christum Iesum in carne fuisse conuersatũ, & confessus fuerit crucem eius, & passionem, et sanguinẽ quẽ effudit pro mundi salute, uitã æternã nõ cõsequetur. siue rex, siue sacerdos, seu princeps, seu priuatus, seu dominus, siue seruus, seu uir, siue mulier, qui capit capiat, & qui audit audiat. Locus ergo & dignitas atq; diuitiæ, neminem inflent. Ignobilitas & paupertas nullum humiliet, sed cum his om

nibus, fides eius sit in deum, et in Christū, & spes fruitionis futurorum bonorū cū dilectione, quæ est circa deum & circa proximū. diliges enim dominum deū tuum ex toto corde tuo, & proximum tuū sicut teipsum. Sed & dominus dicit. Hæc est uita æterna, ut cognoscāt te solum uerum deum, & quem misisti Iesum Christum. et illud Ioannis. Mandatum nouū do uobis ut diligatis inuicem, in his enim duobus mandatis, tota lex pendet et ꝓphetæ. Dicite ergo eis qui taliter docent, quomodo legem ponūt, incognitū esse patrem Christi prædicantes: quomodo etiā, cum infidelem inimicitiā inuicem habent, dilectionē autem futurorum negligunt, præsentia dissimulant: quæ uētura sunt, tanquā præsentia esse putant, et tāquā somnia et phantasiā existimant. mandata contemnunt, uiduam et orphanū despiciunt, uinctum derident, resurrectionē frustrant. Huiusmodi omnes nepotes sunt illius inueterati malorum spiritus, qui & Adam per mulierem mandatum transgredi persuasit. qui et Abel ꝑ Cain occidit, qui et Iob decipere conatus est, qui & Iesu filio Iosedech resistere tentauit, qui et apostolorum fidem subuertere uoluit, et Iudæorum multitudinem aduersus dominū suscitauit, qui et nūc operatur in filiis diffidentiæ. A quibus eruat nos dominus Iesus Christus, qui patrem deprecatus est, ut non deficeret fides apostolorum, non quod nō sufficeret custodire eam, sed gaudens de patris eminentia, ipsum

depre

deprecatus est pro eis. Dignum est ergo a talibus abstinere, et neque proprium cum his, neque commune colloquium habere, sed intendere legi & prophetis, & euangelisantibus uobis salutare uerbum. Nefandas uero hæreses et schismata facientes fugite, sicut principatum malorum. Omnes episcopum sequimini, sicut Christus Iesus patrem. presbyteros sicut apostolos, diaconos autem ueneramini sicut mandato dei ministrantes. Nemo præter episcopum aliquid agat eorum quæ ad ecclesiam pertinent. Firma eucharistia reputetur, quæ ab episcopo cōcessa fuerit. Vbi episcopus præsens fuerit, illuc et plebs congregetur, Sicuti et ubi Christus est, omnis cœlestis militia adest, tanquam principi militiæ uirtutis domini, et ipse est dispensator totius intelligibilis naturæ. Propterea nō licet sine episcopo, neque offerre, neque sacrificium immolare, neque missas celebrare. Sed si ei uisum fuerit secūdum beneplacitum dei, tunc demum tutum & firmū erit. Ergo omnia quæcunque agitis et facitis iam, mutabilia sunt, ut corrigamus nos in deo, cum tempus habemus pœnitendi. Quod enim incertum est, non habet confessionem. Ecce enim homo inquit, et opera eius cum eo. Sicut scriptum est, Honora inquit, fili deum et regem. ego autem dico, honorate quidem deū, et autorē oīm et dominū. episcopū autē tāquam principē sacerdotū, imaginē dei ferentē, principatū quidē Euchari[...]

secundum

ſecundũ deum, ſacerdotiũ uero ſecundũ Chriſtũ, & poſt hunc honorare oportet etiam regem. Nemo enĩ potior eſt deo, neq; ſimilis ei. neq; epiſcopo in eccleſia honorabilior, ſacerdotium deo gerenti pro mundi ſalute. neq; regi quis ſimilis eſt in exercitu, pacem & beneuolentiã omnibus principibus cogitanti. Qui enĩ honorat epiſcopũ, honorabitur a deo, & qui inhonorauerit eũ, a deo inhonorabitur. Si enim quis contra regem inſurgens, damnatione dignus eſt, quomodo ultionẽ euadere poterit, qui præter epiſcopũ aliquid egerit? Sacerdotium enim ſumma eſt omniũ bonorũ quæ in hominibus conſtant, quod ſi quis inhonorauerit, deũ inhonorat, & dominũ Ieſum chriſtum primogenitum totius creaturæ, & ſolũ natura principẽ, ſacerdotẽ dei. Omnia bene uobis ordinate, quæ mandata ſunt in chriſto. Laici diaconis ſubditi ſint, diaconi presbyteris, presbyteri epiſcopo, epiſcopus Chriſto, ſicut ipſe patri. Secundũ quod uos me refeciſtis fratres, & uos dominus Ieſus chriſtus. abſentem me & præſentem dilexiſtis, retribuat uobis deus ꝓpter quem tanta in uinctũ eius oſtendiſtis. & ſi quidẽ non ſum ſufficiens, ſed tamen deuotio ueſtra grandis eſt. Si quis enim honorauerit prophetã in nomine ꝓphetæ, mercedem ꝓphetæ accipiet. Manifeſte & qui honorat uinctũ chriſti Ieſu, mercedem martyrũ accipiet. Philoni & Gaio, et Agathopo, qui me ſequuntur in uerbo dei, qui ſunt miniſtri Chriſti, benefeciſtis

ſuſcipi

suscipiendo eos sicut ministros dei. qui & maxias gratias agunt domino pro uobis, quoniã refecistis eos omnibus modis. Nihil uobis reputabitur ad peccatum, de ijs quæ eis impendistis, det uobis dñs inuenire misericordiã apud deũ. In illa die pro animabus uestris, spiritus meus & uincula mea sint, quæ non spreuistis, nõ erubuistis. hæc est perfecta spes in Christo Iesu. Orationes uestræ appropinquauerunt ad Antiochenam ecclesiã, cui & pacifici estis. Unde & uinctus oẽs saluto, & non sum dignus esse ultimus eorũ. sed secundũ dei uoluntatẽ dignus effectus sum, nõ ex mea prouidẽtia, sed ex gratia dei. quam opto perfectã mihi tribui, ut per uestras orationes deum merear adipisci, ut opus uestrũ perfectũ sit in cœlo & in terra. Decet ergo uos in honorem dei curã gerere deo dignæ ecclesiæ dei, quæ est in Syria, & gratulari eis, quia pacifici sunt, & perceperunt suam magnificentiã, & restituta est in corpore eorum. Sed mihi uisum est mittere illuc cum epistola, ut glorificẽt tranquillitatẽ quæ eis secundo contigit, & quietem. Ego uero merui portum tutissimũ orationibus uestris. Cum sitis perfecti, perfecta cogitate, sentite, sapite. Volentibus eñ uobis bene agere, etiã deus paratus est uobis præstare. Salutat uos dilectio fratrũ uestrorũ, quæ est in Troa, unde & scribo uobis per Burgum, quẽ misistis mecum, una cum Ephesijs fratribus uestris, qui me refecit in omnibus. Et debuerant quidem omnes imitari,

quia exemplũ est ministerij dei, retribuet ei dominus gratiã in omnibus. Saluto deo dignũ episcopum uestrũ Polycarpũ, & deo decentissimũ presbyterum. & Christophorus diaconus meus, & cõseruus, & specialiter & generaliter oẽs in nomine dñi Iesu Christi, & in sanguine ipsius, & in passione, & in resurrectione carnali, & spirituali in unitate dei & uestra. Gratia uobis & misericordia, pax & patientia in oĩbus in christo. Saluto domos fratrũ meorũ cũ uxoribus & filijs sed & uirgines & uiduas. Incolumes estote in uirtute dei patris. Salutat uos Philon cõdiaconus, qui est mecum. Saluto domũ Graniæ, quã opto firmari fide, & deuotione carnali & spirituali. Saluto Alcem desyderabile nomen mihi, & Daphniũ spiritualẽ & bonũ filiũ, & oẽs nominatim incolumes estote in gratia dei, & domini nostri Iesu christi, repleti spiritu sancto, & sapientia sancta atq; diuina. Amen.

AD POLYCARPVM EPISCOPVM Smyrnensiũ de illuminatis. Epist. VII.

Gnatius episcopus Antiochiæ, qui & testis Iesu Christi, Polycarpo episcopo Smyrnensium. Suscipiens autem tuã sententiam tanquã supra immobilẽ petram fundatã, quoniã desydero promereri faciem tuam mmaculatã, quã acquisiui in domino, rogo te in gratia dei qua inductus es, adiicere ad cursum tuũ, et rogare omnes ut saluentur in Christo. Defende

fende locum tuũ in omni diligentia. unitatis curã habeto, qua nihil melius est. Omnes baiula, quo modo et te christus. Omnes suffer in dilectione, orationibus indesinenter uaca, ampliorem prudentiam quam habes postula uigila inobdormibilẽ spiritum possidens, secundũ adiutoriũ dei loquere, omniũ infirmitates porta, ut perfectus athleta, quomodo et dominus omniũ. Ipse eñ, inquit, infirmitates nostras portauit, et languores nostros abstulit. ubi enim magnus fuerit labor, ibi etiã maius lucrũ est. Si bonos discipulos amaueris, non est tibi gratia, magis autẽ pestiferos subiuga in mansuetudinem. Non omne enim uulnus uno emplastro curatur. acredines atq; uehementias embrocha cõpesce. Astutus esto ut serpẽs, et simplex ut columba. propterea enim ex anima et corpore carnaliter et spiritualiter extas, ut omnia quæ tibi ostensa fuerint in facie corrigas, quæ autem tibi inuisibilia fuerint, pete ut tibi manifestentur, ut tibi nihil restet, sed totius gratiæ abundãs sis. Tempus deposcit, te tãquã gubernatorem prosperũ petere, et sicut naui periclitanti portũ aptum ad salutẽ requirere. Sic et te dei athletam præsta, ut uestem incorruptiõis et uitã æternam percipias, pro qua et tu confidis in omnibus. pro anima tua ego efficiar, et uincula mea quæ dilexisti. Qui se arbitrantur fide dignos esse, et aliter docẽt, nõ te circũueniant. sed sta firmus sicut incus quæ percutitur. Magni enim athletæ est uapulare, et uincere. ma-

Embrocha fomentũ est & infusio, medicinæ uocabulum

nibus, fides eius sit in deum, et in Christũ, & spes fruitionis futurorum bonorũ cũ dilectione, quæ est circa deum & circa proximũ. diliges enim dominum deũ tuum ex toto corde tuo, & proximum tuũ sicut teipsum. Sed & dominus dicit. Hæc est uita æterna, ut cognoscãt te solum uerum deum, & quem misisti Iesum Christum. et illud Ioannis. Mandatum nouũ do uobis ut diligatis inuicem, in his enim duobus mandatis, tota lex pendet et ꝓphetæ. Dicite ergo eis qui taliter docent, quomodo legem ponũt, incognitũ esse patrem Christi prædicantes: quomodo etiã, cum infidelem inimicitiã inuicem habent, dilectionẽ autem futurorum negligunt, præsentia dissimulant: quæ uẽtura sunt, tanquã præsentia esse putant, et tãquã somnia et phantasiã existimant. mandata contemnunt, uiduam et orphanũ despiciunt, uinctum derident, resurrectionẽ frustrant. Huiusmodi omnes nepotes sunt illius inueterati malorum spiritus, qui & Adam per mulierem mandatum transgredi persuasit. qui et Abel ꝑ Cain occidit, qui et Iob decipere conatus est, qui & Iesu filio Iosedech resistere tentauit, qui et apostolorum fidem subuertere uoluit, et Iudæorum multitudinem aduersus dominũ suscitauit, qui et nũc operatur in filiis diffidentiæ. A quibus eruat nos dominus Iesus Christus, qui patrem deprecatus est, ut non deficeret fides apostolorum, non quod nõ sufficeret custodire eam, sed gaudens de patris eminentia, ipsum

depre

deprecatus est pro eis. Dignum est ergo a talibus ab stinere, et neq; proprium cum his, neq; commune col loquium habere, sed intendere legi & prophetis, & euangelisantibus uobis salutare uerbum. Nefandas uero hæreses et schismata facientes fugite, sicut prin cipatum malorum. Omnes episcopum sequimini, si cut Christus Iesus patrem. presbyteros sicut aposto los, diaconos autem ueneramini sicut mandato dei ministrantes. Nemo præter episcopum aliquid agat eorum quæ ad ecclesiam pertinent. Firma eucharistia reputetur, quæ ab episcopo cōcessa fuerit. Vbi episco pus præsens fuerit, illuc et plebs congregetur, Sicuti et ubi Christus est, omnis cœlestis militia adest, tan quam principi militiæ uirtutis domini, et ipse est dis pensator totius intelligibilis naturæ. Propterea nō li cet sine episcopo, neq; offerre, neq; sacrificium immo lare, neq; missas celebrare. Sed si ei uisum fuerit secū dum beneplacitum dei, tunc demum tutum & firmū erit. Ergo omnia quæcunq; agitis et facitis iam, mu tabilia sunt, ut corrigamus nos in deo, cum tempus habemus pœnitendi. Quod enim incertum est, non habet confessionem. Ecce enim homo inquit, et ope ra eius cum eo. Sicut scriptum est, Honora inquit, fili deum et regem. ego autem dico, honorate quidem deū, et autorē oīm et dominū. episcopū autē tāq; prin cipē sacerdotū, imaginē dei ferentē, principatū quidē

Euchari[stia]

ſecundũ deum, ſacerdotiũ uero ſecundũ Chriſtũ, & poſt hunc honorare oportet etiam regem. Nemo em̃ potior eſt deo, neq; ſimilis ei. neq; epiſcopo in eccleſia honorabilior, ſacerdotium deo gerenti pro mundi ſalute. neq; regi quis ſimilis eſt in exercitu, pacem & beneuolentiã omnibus principibus cogitanti. Qui em̃ honorat epiſcopũ, honorabitur a deo, & qui inhonorauerit eũ, a deo inhonorabitur. Si enim quis contra regem inſurgens, damnatione dignus eſt, quomodo ultionẽ euadere poterit, qui præter epiſcopũ aliquid egerit? Sacerdotium enim ſumma eſt omniũ bonorũ quæ in hominibus conſtant, quod ſi quis inhonorauerit, deũ inhonorat, & dominũ Ieſum chriſtum primogenitum totius creaturæ, & ſolũ natura principẽ, ſacerdotẽ dei. Omnia bene uobis ordinate, quæ mandata ſunt in chriſto. Laici diaconis ſubditi ſint, diaconi presbyteris, presbyteri epiſcopo, epiſcopꝰ Chriſto, ſicut ipſe patri. Secundũ quod uos me refeciſtis fratres, & uos dominus Ieſus chriſtus. abſentem me & præſentem dilexiſtis, retribuat uobis deus ꝓpter quem tanta in uinctũ eius oſtendiſtis. & ſi quidẽ non ſum ſufficiens, ſed tamen deuotio ueſtra grandis eſt. Si quis enim honorauerit prophetã in nomine ꝓphetæ, mercedem ꝓphetæ accipiet. Manifeſte & qui honorat uinctũ chriſti Ieſu, mercedem martyrũ accipiet. Philoni & Gaio, et Agathopo, qui me ſequuntur in uerbo dei, qui ſunt miniſtri Chriſti, benefeciſtis

ſuſcipi

suscipiendo eos sicut ministros dei. qui & maxīas gratias agunt domino pro uobis, quoniā refecistis eos omnibus modis. Nihil uobis reputabitur ad peccatum, de ijs quæ eis impendistis, det uobis dñs inuenire misericordiā apud deū. In illa die pro animabus uestris, spiritus meus & uincula mea sint, quæ non spreuistis, nō erubuistis. hæc est perfecta spes in Christo Iesu. Orationes uestræ appropinquauerunt ad Antiochenam ecclesiā, cui & pacifici estis. Vnde & uinctus oēs saluto, & non sum dignus esse ultimus eorū. sed secundū dei uoluntatē dignus effectus sum, nō ex mea prouidētia, sed ex gratia dei. quam opto perfectā mihi tribui, ut per uestras orationes deum merear adipisci, ut opus uestrū perfectū sit in cœlo & in terra. Decet ergo uos in honorem dei curā gerere deo dignæ ecclesiæ dei, quæ est in Syria, & gratulari eis, quia pacifici sunt, & perceperunt suam magnificentiā, & restituta est in corpore eorum. Sed mihi uisum est mittere illuc cum epistola, ut glorificēt tranquillitatē quæ eis secundo contigit, & quietem. Ego uero merui portum tutissimū orationibus uestris. Cum sitis perfecti, perfecta cogitate, sentite, sapite. Volentibus eñ uobis bene agere, etiā deus paratus est uobis præstare. Salutat uos dilectio fratrū uestrorū, quæ est in Troia, unde & scribo uobis per Burgum, quē misistis mecum, una cum Ephesijs fratribus uestris, qui me refecit in omnibus. Et debuerant quidem omnes imitari;

H quia

quia exemplũ est ministerij dei, retribuet ei domin⁹ gratiã in omnibus. Saluto deo dignũ episcopum ue- strũ Polycarpũ, & deo decentissimũ presbyterum. & Christophorus diaconus meus, & cõseruus, & speci aliter & generaliter oẽs in nomine dñi Iesu Christi, & in sanguine ipsius, & in passione, & in resurrectione carnali, & spirituali in unitate dei & uestra. Gratia uo bis & misericordia, pax & patientia in oĩbus in chri sto. Saluto domos fratrũ meorũ cũ uxoribus & filijs sed & uirgines & uiduas. Incolumes estote in uirtute dei patris. Salutat uos Philon cõdiaconus, qui est me cum. Saluto domũ Graniæ, quã opto firmari fide, & deuotione carnali & spirituali. Saluto Alcem desyde- rabile nomen mihi, & Daphniũ spiritualẽ & bonũ fi liũ, & oẽs nominatim incolumes estote in gratia dei, & domini nostri Iesu christi, repleti spiritu sancto, & sapientia sancta atq; diuina. Amen.

AD POLYCARPVM EPISCOPVM Smyrnensiũ de illuminatis. Epist. VII.

Gnatius episcopus Antiochiæ, qui & testis Iesu Christi, Polycarpo episcopo Smyrnensium. Suscipiens autem tuã sen tẽtiam tanquã supra immobilẽ petram fundatã, quoniã desydero promereri fa- ciem tuam mmaculatã, quã acquisiui in domino, ro- go te in gratia dei qua inductus es, adiicere ad cur- sum tuũ, et rogare omnes ut saluentur in Christo. De

fende

fende locum tuũ in omni diligentia. unitatis curã habeto, qua nihil melius est. Omnes baiula, quo modo et te Christus. Omnes suffer in dilectione, orationibus indesinenter uaca, ampliorem prudentiam quam habes postula uigila inobdormibilẽ spiritum possidens, secundũ adiutoriũ dei loquere, omniũ infirmitates porta, ut perfectus athleta, quomodo et dominus omniũ. Ipse eñ, inquit, infirmitates nostras portauit, et languores nostros abstulit. ubi enim magnus fuerit labor, ibi etiã maius lucrũ est. Si bonos discipulos amaueris, non est tibi gratia, magis autẽ pestiferos subiuga in mansuetudinem. Non omne enim uulnus uno emplastro curatur. acredines atq; uehementias embrocha cõpesce. Astutus esto ut serpẽs, et simplex ut columba. propterea enim ex anima et corpore carnaliter et spiritualiter extas, ut omnia quæ tibi ostensa fuerint in facie corrigas, quæ autem tibi inuisibilia fuerint, pete ut tibi manifestentur, ut tibi nihil restet, sed totius gratiæ abundãs sis. Tempus deposcit, te tã quã gubernatorem prosperũ petere, et sicut naui periclitanti portũ aptum ad salutẽ requirere. Sic et te dei athletam præsta, ut uestem incorruptiõis et uitã æternam percipias, pro qua et tu confidis in omnibus. pro anima tua ego efficiar, et uincula mea quæ dilexisti. Qui se arbitrantur fide dignos esse, et aliter docẽt, nõ te circũueniant. sed sta firmus sicut incus quæ percutitur. Magni enim athletæ est uapulare, et uincere. ma-

Embrocha fomentũ est & infusio, medicinæ uocabulum

xime autem pro deo omnia oportet nos sustinere, ut ipse sustineat nos in regno. Plurimũ adde ad festinationẽ, cõtinuanter curre, tpa cognosce, ut in ipsis semp uincas. hic est eñ stadiũ, illic corona expectat Christum filiũ dei. intemporalem, in tempore. inuisibilẽ natura, uisibilem in carne. impalpabilẽ & intactũ, ut corporeũ uero propter nos, & contrectabilẽ. impassibilẽ ut deũ, passibilẽ uero ꝑpter nos in hominẽ. Amen.

AD ANTIOCHENSES EX PHILIPPIS. Epistola VIII.

tiochia ciuitas Syriæ.

IGnatius qui & Theophorus, ecclesiæ Antiochensi misericordiã a Christo consecutæ, habitanti in Syria (quæ prima Christi cognomẽ accepit) quæ est in Antiochia, in deo patre & domino Iesu Christo salutẽ. Leuia mihi & inonerosa fecit dominus uincula, cũ didicissem pacificos uos esse, & in omni concordia carnali & spirituali uos transigere, Rogo igitur uos ego uinctus in domino, digne ambulare in ea uocatione qua uocati estis, custodientes uos ab introeuntibus hæresibus malignis, ad seductionem & perditionẽ consentientiũ eis. intendere autẽ apostolorum doctrinæ, et legi atq; prophetis credere omniũq; Iudæorum aut Paganorũ errorem abijcere. & neq; deorũ multitudinem admittere, neq; Christũ ad excusationem unius dei negare. Mose fideli famulo dei ad populũ dicente, Dominus deus tuus deus

unus

unus est. & unũ atq; solũ prædicans deum, confessus est statim etiã dominũ nostrũ dicens, Pluit dominus super Sodomã et Gomorram ignẽ et sulphur a domino de coelo. Et iterũ. Et dixit deus, faciamus hominẽ ad imaginem & similitudinẽ nostrã. Et rursum, Et fecit deus hominẽ, ad imaginẽ dei fecit illum. & paulo post. Ad imaginem dei fecit hominẽ. Et quia nasciturus erat homo, sic ait, Prophetam suscitabit uobis dominus deus uester sicut me. Nam & prophetæ ex persona dei dixerunt. ego deus primus, & ego post hæc & præter me non est deus. Hoc aũt de patre omnium dixerunt. De domino nostro Iesu christo, rursum ꝓphetæ proclamauerunt dicentes. Ecce puer natus est nobis, & filius datus est nobis, cuius initium est desuper, & uocabitur, inquiunt, nomen eius magni cõsilij angelus, admirabilis consiliarius, deus fortis, potestatem habens, princeps pacis. Nam & de incarnatione eius ex uirgine dicunt. Ecce uirgo concipiet in utero et pariet filiũ, & uocabitur nomẽ eius emanuel. Et de passione eius nihilominus adiecerunt dicentes. Sicut ouis ad occisionem ductus est, et sicut agnus coram tondente sine uoce. Et iterum ipse de seipso referẽs dicit, Ego autem sicut agnus innocẽs ductus sum ad immolandũ. Nam euangelistæ unũ solũ uerum deum esse patrem asserentes, etiã ea quæ ad dominũ nostrum Iesum Christũ pertinent non prætermiserunt, sed potius exacte scripserunt, dicentes. In principio erat uer

bum,& uerbum erat apud deũ, & deus erat uerbum hoc erat in principio apud deũ. oĩa ꝑ ipsum facta sunt & sine ipso factũ est nihil. Sed & de incarnatione ei⁹ subiunxerunt dicentes, Et uerbũ caro factũ est, & habitauit in nobis. Et iterum. Liber (inquiunt) generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham. Apostoli quoq; christi asserentes, quia deus unus est, adiecerunt dicentes. unus deus, unus & mediator dei & hominum. Et de incarnatione eius ac passione eius non erubuerunt, sed potius fiducialiter subiunxerunt dicẽtes. Homo christus Iesus, qui dedit semetipsum ꝓ seculi uita. Omnis ergo qui unum deũ annũciat, intercipit autem christi diuinitatẽ, filius est diaboli, & inimicus omnis iustitiæ. Qui autẽ non confitetur christũ, filiũ eius esse qui fecit mundum, sed alterius cuiusdam incogniti, præter eum quẽ prædicat lex & prophetæ, hic organũ est ipsius diaboli. Quicũq; autem incarnationem christi recusat, & crucem eius erubescit propter quam ego uinctus sum, hic est Antichristus. Quicũq; uero purum hominẽ dicit esse Christũ maledictus est secundũ dictum prophetæ, non in deum fidens sed in hominẽ tantũ. propterea et infructuosus est, quẽadmodũ Tamariscus quæ est in deserto. Hæc scribo uobis cũ sim christi nouella oliuæ, non ignorãs uos taliter sapere, sed ꝓcustodio uos sicut pater filios suos. uidete ergo malignos operarios, inimicos crucis Christi, quorum finis interitus, quorũ de-

us uen

...riscus
...x &
...eadẽ
...ur.

us uenter est, quorum gloria in confusione eorum. ui-
dete canes rabidos, serpentes sup pectus repẽtes. dra-
cones squamosos & aspides, basiliscos & scorpiones.
Hi eñi sunt thoes, uulpes & simiæ, humana imitãtes.
Pauli & Petri, sancti estis discipuli. nolite perdere de-
positum, quod uobis cõmendauerũt. Mementote di
gne beatissimi Enodij pastoris uestri, qui primus uo
bis ab apostolis antistes ordinatus est. non cõfunda-
mus patrem, sed efficiamur certi filij, & non adulteri-
ni. Scitis qualiter conuersatus sum inter uos. Quæ er
go præsens dicebam uobis, hæc nũc & absens scribo
uobis. Si quis non diligit dominum Iesum, sit anathe
ma. Imitatores mei estote, pro animabus uestris ego
efficiar quando Christũ meruero adipisci. memento
te uinculorum meorũ. Presbyteri pascite gregem qui
in uobis cõmissus est, donec ostendat deus eum, qui
futurus est in uobis rector. Ego autẽ nunc festino, ut
Christum lucrifaciam. Diaconi agnoscant cuius sint
dignitatis, & studeant esse inculpabiles, ut sint Chri
sti imitatores. populus subditus sit presbyteris & dia
conis. uirgines agnoscant cui se cõsecrauerũt. Viri di
ligãt uxores, memores quia una uni in principio cre-
aturæ, datæ sunt in possessionẽ. Mulieres honorificẽt
uiros suos sicut carnẽ suam, & non audeant ꝓprio no
mine eos uocare. Sciant aũt solos uiros suos cõpares
esse, quibus & cõiunctæ sunt secũdũ ordinationẽ dei.
Parẽtes erudite filios eruditiõe sancta. filij honorate
parẽtes

Thoes ge[illegible] lupi, habi[illegible] corpis mut[illegible] hyeme hir[illegible] & æstate n[illegible] dum.

Id de uiro [illegible] muliere no[illegible] dum.

parentes, ut bene sit uobis, & sitis lõgæui super terrã Domini nolite supbe seruis uti, imitãtes patiẽtissimũ Iob dicentẽ. Si praue iudicaui seruũ aut ancillam meã iudicer ego ab eis. Quid eñ faciã si interrogationẽ fecerit dominus de me: & cętera quæ sequũtur bene nostis. Serui nolite ad iracũdiam in aliquo ꝓuocare dominos, ne forte aliqui male faciant uobis & uosipsi uobis eritis rei. Nemo ociosus mãducet, ne uagus & fornicarius efficiatur. Ebrietas, iracundia, inuidia, maliloquiũ, clamor, blasphemia, non nominentur in uobis. Viduæ non in delicijs agant, ne ꝑ luxuriam abijciant uerbũ. Cæsari subditi estote in ijs, in quibus sine periculo est ipsa subiectio. Principes nolite exasperare, ne detis occasiones aduersum uos quęrẽtibꝰ eas. de maleficijs aũt & ueneficijs uel homicidio, ex abũdãti est scribere uobiscum, qñ hæc etiã in gentibus abominabile sit agere. Hæc aũt non sicut apostolus præcipio, sed sicut uester cõseruꝰ cõmemorãs uobis. Saluto sanctum presbyterum uestrũ. Saluto sanctos diaconos, & desiderabile mihi nomẽ eius, quẽ reseruaui post me in spiritu sancto, cũ Christũ meruero adipisci, pro cuius anima ego efficiar. Saluto subdiaconos, lectores, cantores, ostiarios, laborãtes, exorcistas atq; cõfessores. Saluto custodes sanctarũ portarũ, diaconissas quę sunt in Christo. Saluto susceptrices Christi uirgines, q̃s ego nutriui in domino Iesu. Saluto pudicissimas uirgines. Saluto plebem dñi a minimo usq; ad maximũ

[Margin note: ...desydera... mihi no... eius, ...pter san... Hieronẽ... onũ ad... ...m est.]

mũ, & oẽs ſorores meas in dño. Saluto Caſſianũ ho‑ſpitem meũ, & cõiugem eius, & amabiles natos eius. Salutat uos Polycarpus, digne decẽtiſſimus epiſcop⁹ qui & curã ueſtri gerit, cui & cõmendaui uos in dño & omnis eccleſia Smyrnenſiũ, memor eſt ueſtri in oratione apud deũ. Salutat uos Oneſymus Epheſiorum paſtor. Salutat uos Damas Magneſiæ epiſcopus. Salutat uos Polybius Trallianorũ antiſtes. Salutat uos Philon & Agathopus diaconi, qui me ſequuntur. Salutate inuicem in oſculo ſancto. Hæc aũt a Philippis ſcribo uobis. incolumes uos ille qui eſt ſolus ingenitus, per illũ qui ante ſæcula natus eſt, ſpiritu & carne cuſtodiat. et uideam uos in Chriſti regno. Saluto eũ qui pro me futurus eſt princeps ueſter, quem et acquiſiui in Chriſto. Incolumes eſtote deo et Chriſto, illuminati ſpiritu ſancto. Amen.

AD HERONEM ECCLESIAE ANTIochenæ diaconũ, quem ei dominus oſtendit ſeſſurũ in ſede ipſius, ex Philippis. Epiſt. IX.

Gnatius qui et Theophorus, deo honorabili, deſyderabili, pudico, Chriſtifero, ſpiritifero, in fide et dilectione Heroni diacono chriſti miſtro dei, gratia et miſericordia et pax ab oĩpotẽte deo, et Chriſto Ieſu domino noſtro unigenito filio eius, qui de‑

dit semetipsum pro peccatis nostris, ut redimeret nos de hoc præsenti seculo in ligno, et saluos faceret in regno suo cœlesti. Rogo te in domino, adijcere ad cursũ tuum, defendere dignitatem tuam, cõcordiæ quæ est ad sanctos curam gerere. Infirmiores suffer, ut adimpleas legem Christi, ieiunijs et orationibus uaca, sed non ultra mensuram, ne teipsum deijcias. Vino et carnibus non ex toto abstineas, nõ enim ex toto sunt abhominabiles. Bona, inquit, terræ comedetis, et carnes ut olera manducabitis. Sed et uinũ lætificat cor hominis, et oleum exhilarat, et panis confirmat, sed et mensurate et ordinate, tanquã deo cõcedente. Quis enim manducat aut quis bibit præter eum? Quoniam quicquid bonũ est, eius est. & quicquid optimũ, est ipsius Lectioni intende, ut non solus ipse scias leges, sed etiam alijs eas expone, ut dei athleta. Nemo militans christo implicat se negotiis secularibus, ut placeat ei cui se ꝓbauit. Sed nec uir athleta coronabitur, nisi legitime certauerit. Pro anima tua ego uinctus sum. Omnis igitur qui dixerit præter illa quæ tradita sunt tametsi fide dignus sit, tametsi ieiunet, tametsi uirginitatem seruet, tametsi signa faciat, tametsi prophetet, lupus tibi appareat in grege ouiũ corruptionẽ operans. Si quis crucẽ negauerit, & passionẽ erubuerit, sit tibi tanquã aduersarius. tametsi substantiam suã pauperibus distribuat, tametsi montes transferat, tametsi corpus suũ cõbustioni tradat, sit tibi execrabilis et abomina

minabilis. Si quis infalsauerit legē et prophetas quos Christus præsens adimpleuit, sit tibi tāquā Antichristus. Si quis hominē tantū dixerit dominum, Iudæus est Christi interfector. Viduas honora, quæ uere uiduæ sunt. pupillos tuere, deus est enim pater pupillorum, et iudex uiduarum. Sine episcopis nihil agas, sacerdotes enim sunt, tu uero minister sacerdotum. Illi enim baptisant, sacerdotium agunt, ordinant, manus imponunt, tu uero eis ministras sicut sanctus Stephanus Iacobo, et cæteris p̄sbyteris in Hierosolymis. Cōgregationē noli negligere, nominatim omnes require. Nemo adolescentiam tuam contemnat, sed forma esto fidelium in uerbo & conuersatione. domesticos ne confundas, cōmunis est enim nobis & ipsis natura. Mulieres noli execrari, ipsæ enim pariunt & nutriunt. diligi ergo oportet eas generationis causa tantū in domino, quia sine muliere uir omnino generare nō potest. honorare ergo eas oportet ut cooperarias generatiōis, quia neq; uir sine muliere, neq; mulier sine uiro aliquando originem sortiri poterit, nisi in solis illis protoplastis. quia corpus Adæ ex quatuor elemētis est factum, Eua uero de latere Adæ, gloriosum uero habitaculum domini de sola uirgine. Execrabilis quidem uidetur legitima cōmixtio, sed deo condecens ē ipsius generatio. decebat enim opificem non secundū humanam cōsuetudinē natiuitate uti, sed gloriosæ & nouę, ut decebat nasci factorem. Superbiam fuge. Su

perbis enim deus resistit. falsiloquium execrare, perdes enim omnes, inquit, qui loquuntur mendacium. Inuidiam caue, author enim eius est diabolus, & successor ipsius Cain, fratri inuidens, & de inuidia homicidium perpetrans. Sorores meas mone deũ diligere & solis uiris suis sufficere debere. Silr fratres meos mone suis cõiugibus sufficere debere. uirgines custodi tanquã Christi sacramenta. Longanimis esto, ut multus sis prudentia. Pauperibus secundum quod habueris, benefacere ne neglexeris. Eleemosyna enim & fide purgantur peccata. Teipsum castum custodi, tanquã dei habitaculum. Templum Christi constitutus & organum spiritussancti existẽs, scito quomodo te enutrierim. Etsi minimus quidem sum, æmulator meus esto, & imitare conuersationem meã, nõ enim glorior in mundo, sed in domino. Heronem filium meũ moneo, ut qui gloriatur in domino glorietur, cuius & memini filij desyderabilis, cui custos fiat ille ingenitus deus & dominus Iesus Christus. Noli omnibus credere, neq; de oĩbus p̃sumere, ne quis te subintret. multi enim ministri sunt satanæ. & qui cito credit, leuis est corde. Memento dei, & nunquã peccabis. Noli esse duplex animo in oratione tua, beatus est enim qui nõ dubitauerit. Credo ergo in patrem domini nostri Iesu Christi, & in unigenitum filiũ eius, quia ostẽdit mihi Heronẽ in sede mea. Ergo adde ad cursum tuũ. Præcipio tibi coram deo, qui est super omnia, & corã

Chri

Christo præsente & spiritu sancto, & coram ministrãtibus legionibus, custodi depositum meũ, quod ego & dominus Christus cõmendauimus tibi. Et ne indignum te iudicaueris eorum quæ ostẽsa sunt mihi de te a domino. Cõmendo ergo tibi ecclesiã Antiochẽsiũ. Cõmendaui uos Polycarpo in domino Iesu Christo. Salutant te episcopi Onesymus, Vitus, Damas, Polybius, & omnes a Philippis, unde scripsi tibi. Saluta deo decentes presbyteros. Saluta sanctos condiaconos tuos, quos ego enutriui in domino, in carne & spiritu. Saluta populum domini a minimo usq; ad maximum secundum omnia quæ tibi commendo, sicut Moses Iesu duci exercitus. Et nõ tibi uideatur onerosum, quod dictum est de te, & si tales non sumus q̃les illi fuerunt, sed tamen oramus ut tales simus, quia filij Abrahæ sumus. Confortare ergo Hero potenter & age uiriliter. Tu enim introduces & educes ex hoc nũc populum domini qui est in Antiochia, & nõ erit synagoga domini sicut oues non habentes pastorem. Saluta Cassianum hospitem meũ, & illã pudicissimã eius coniugem, & dilectissimos filios eorum, quibus det deus inuenire misericordiam apud deũ in illa die ministrationis quæ est ad nos, quos & commendo tibi in Christo. Saluta eos qui sunt in Laodicia fideles omnes, secundum nomina in Christo. Eos qui sunt in Tharso noli negligere, sed assidue eis intende, confirmans eos in euãgelio. Marium episcopum qui est in

Neapoli secus Zarbo, saluto in domino. Intende etiã pudicissimæ Mariæ filiæ meæ, quæ est abũde doctissima. & ei quæ in domo eius, ecclesiæ, quæ facta est mihi pro anima mea exemplũ pijssimarũ mulierum. Sanum te & in omnib9 probabilem, pater Christi æuo longiore per ipsum unigenitũ suum custodiat, ad utilitatem ecclesiæ. Incolumis in domino ora pro me, ut consumem. Amen.

AD EPHESIOS DE VNITATE ex Smyrna. Epist. X.

Gnatius q & Theophorus, benedictæ magnitudine repletæ dei patris, & prędestinatæ ante secula, ut sit sẽp in singulari gloria inconuertibilis, & adunata, & electa in passione uera, in uoluntate dei patris & domini nostri Iesu Christi saluatoris, ecclesiæ beatitudine dignæ, q̃ est Ephesi in Asia plurimã in Christo Iesu & in maculato gaudio salutẽ. Suscepi uestrũ in dño multũ desyderabile nomen, quod possidetis natura. iusta secũdũ fidem & dilectionẽ in Christo Iesu saluatore nostro. cũ sitis imitatores humanitatis dei, ut uiuificati in sanguine Christi, regenerati õis charitatis geminũ opus cõsummate, audiẽtes me de Syria uinctũ pro Christo, spe cõmuni cõfidentem orationibus uestris, ut merear Romæ bestijs dimicare, ut per martyrium possim discipulus eius esse, qui

qui pro nobis seipsum obtulit deo hostiam & oblati
onẽ, in odorem bonę suauitatis. Quoniam ergo susce
pi multitudinẽ in nomine domini Christi in Onesymo
dilecto scriptore nostro, uestro aũt episcopo, obsecro
eũ secundũ Iesum Christũ diligere uos. & uos omẽs
in cõcordia eius in ipso esse. Benedictus eñ deus, qui
uobis talibus talem episcopũ donauit habere in Chri
sto. pro conseruo nostro aũt Burro, secundũ deũ dia-
cono uestro, & in omĩbus benedicto deprecor ꝑma-
nere eũ inmaculatũ in honore ecclesiæ, & beatissimi
episcopi uestri. Crocus uero deo dignus, quẽ tãꝗ ex
emplar dilectionis uestræ suscepi, in omĩbus me refe-
cit, & catenã meã non erubuit, simul cum Honesipho
ro & Burro, & Euplo, & Phrontone, quib⁹ refrigeret
pater dñi nostri Iesu christi. per quẽ uos omẽs in dile-
ctione habui. Acquisiui uos in omnibus, si quidẽ di-
gnus fuero. dignũ est eñ oĩbus modis uos glorifica-
re Iesum christũ, qui uos glorificauit, ut in una ꝑfecti
one ꝑfecti sitis, in eodẽ sensu, & in eadem sentẽtia. ut
idipsum dicatis oẽs de eo ipso, ut subiecti episcopo &
presbyteris secũdũ omĩa sanctificati. Nõ pręcipio uo
bis, ꝙsi aliqs sim. Et si quidem uinctus sum pro nomi-
ne Iesu christi, tamen nec dum consummaui. Nunc
enim initium habeo eruditionis, & alloquor uos tan
quam conseruos. Me autem oportebat a uobis com
moneri fide, monitione, patientia, longanimitate,
quoniam dilectio non permittit me tacere de uobis.
Propter

Propterea præueni rogari uos, ut concurratis dispositioni dei, quia & Iesus Christus omnia secundũ dispositionẽ patris agit. sicut & ipse in quodam loco dicit. Ego quæ placita sunt ei facio semp. Ergo & nos oportet secundum dispositionem dei uiuere in Christo, et æmulari secundum quod Paulus ait. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Vnde & uos decet dispositionem pastorũ sequi, qui secundum deũ uos pascunt quod etiam ipsi facitis sapienter a spiritusancto instructi. Illud ergo digne nominandũ, et deo dignũ presbyterium, ita coaptatũ sit episcopo, quomodo chordæ in cithara colligatæ. ita et ipsi in cõcordia et cõsona dilectione, cuius dux et custos est Iesus Christus Et qui sunt sigillatim omnes unus chorus fiant, ut cõsonantes facti in unitate, coniunctionem domini in similitudinẽ morũ recipientes. in unitate unũ effecti cõsensu, deo patri & dilectissimo filio eius Iesu Christo domino nostro, secundũ quod ipse patrem rogans dicit. Da illis pater sancte, ut sicut ego & tu unum sum⁹ ita & hi in nobis unũ sint. Vtile est enim uos sine macula in unitate coniunctos deo imitatores esse Christi, cuius et membra estis. Si ego in paruo tempore talem consuetudinem habui circa episcopũ uestrũ, quę non humana sed spiritualis fuit, quãto magis uos beatifico qui pendetis ad eũ, quo modo ecclesia ad dominum Iesum, & ipse dominus ad deum patrem suũ, ut in unitate omnia sibi consonantia sint. nemo oberret.

ret. Si quis non fuerit intra altare, fraudabitur pane dei. Si enim unius aut duorum oratio tantā habet uirtutem, ut Christus in eis consistat, quanto magis sacerdotis & sancti populi supplicatio cōsonanter ascendens ad deum, persuadet præstare eis omnes petitiones in christo. Qui ergo a talibus separatur, & nō cōuenerit in congregatione sacrificiorum ecclesiæ primogenitorum descriptorum in cœlo, lupus est in grege ouium, mansuetam demonstrans figuram. Festinate ergo dilectissimi, subditi esse episcopo, & presbyteris, & diaconis. Qui enim istis subditus fuerit, christo obedit, qui eis hoc concessit. Qui uero eis non cōsenserit, Iesu christo non cōsentit. Qui autem filio nō consenserit, non uidebit uitam, sed ira dei manebit super eum. huiusmodi ergo temerarius & horribilis & superbus, qui non est subditus potioribus. Superbis enim, inquit, deus resistit, humilibus autem dat gratiam. Et iterum, Superbi inique gesserunt usquequaq;. Dicit etiam dominus sacerdotibus. Qui em̄ uos audit, me audit, & qui me audierit, audiet illum qui me misit. & qui uos spernit, me spernit, & qui me spernit, spernit eum qui me misit. Quando enim uidetis tacere episcopum, plus eum timete. Omnem itaq; quem mittit paterfamilias ꝓ sua dispensatione, sic nos oportet suscipere, quemadmodum ipsum qui mittit. Ergo episcopum manifeste sicut ipsum dominū oportet cōtemplari, domino assistentem. prospectorem enim ue

rum, & acutum in operibus suis, regibus oportet assistere, & non assistere hominibus infirmis. Ipse enim Honesymus laudat uestram dispensationem, quia omnes secundum deum uiuitis, & quia nulla hæresis inter uos habitat, sed nec obeditis alicui, nisi Iesu christo uero pastori, & doctori. & estis quemadmodum Paulus uobis scripsit, unum corpus & unus spiritus, quoniam in una spe fidei conclusi estis. unus enim dominus, una fides, unum baptisma, unus deus & pater omnium, qui super omnes, & per omnia, & in omnibus. uos ergo estote tales, qui a tali eruditi estis, hoc est a Paulo Christifero & Timotheo. Quidam autē fallaces consueuerunt dolo maligno nomen Christi circumportare. Sed aliquanta indigna deo agētes, & contra doctrinam Christi sapientes, ad interitum suum sibimetipsis consentiunt, quos oportet uos tanquam bestias declinare. Iustus, inquit, declinans, euadet interitum. extraneus etenim atque alienus erit ab impiorum perditione. Sunt igitur canes muti, non ualentes latrare, rabidi occulte. quos obseruare oportet, insanabilem languorem habentes. Medicus autem noster est solus uerus deus ingenitus, & inuisibilis dominus omnium, unigeniti pater & genitor. Habemus autem medicum etiam dominum nostrū Iesum christum, ante secula filium unigenitū, & in principio uerbum, postea uero & hominem ex Maria uirgine. uerbum enim inquit, caro factum est. Incorporalis in corpore

pore

pore, impassibilis in corpore passibili, immortalis in corpore mortali. uita in corruptione, ut de corruptione et morte liberet animas nostras, et sanet eas infusas morbo impietatis et iniquis desyderiis. Nullus ergo uestrum seducatur, quod et de uobis confido. homines etenim estis. Quando etenim nihil in uobis fuerit, quod uos potuerit coinquinare & tormentũ superinducere, secundum deum uiuetis. et erit Christi subiectio uestra, et ecclesiæ Ephesiorum quæ est auxiliatrix, et multum amabilis. Carnales eñ spiritualia non possunt agere, neq; spirituales carnalia. sicut nec fides, ea quæ sunt infidelitatis. neq; infidelitas, ea quę sunt fidei. Vos ergo repleti spiritu sancto, nihil carnale, sed omnia spiritualia agite. unusquisq; uestrũ perfectus sit in Christo Iesu, qui est saluator omnium hominum, maxime fidelium. Agnoui enim aliquos ex uobis a uia ueritatis discedentes, malam doctrinã habere alieni & nequissimi spiritus. Quibus non tribuistis secus uiam seminare zizania, obturantes aures ad non suscipiendum errorem, qui ab ipsis est prædicatus, scientes quia huiusmodi spiritus est erroris, non ea quæ sunt Christi, sed sua loquens, falsiloquus etenim est. Sanctus autem spiritus nõ sua propria loquitur, sed ea quæ sunt Christi. neq; christus sua nunciat. Sermo, inquit, quem audistis nõ meus, sed eius qui me misit. de spiritu sancto dicit. Non enim loquetur a se, sed quæcunq; audierit a me. De se aũt patri. Ego

te glorificaui sup terrã, opus perfeci quod dedisti mihi ut facerẽ, manifestaui nomen tuũ hominibus. De spiritusancto ait. Ille me glorificabit sup terram, qui de meo accipiet, & annũciabit uobis. Ergo uterq; eorũ ipsum glorificat, a quo et accepit quod faceret, et ipsum prædicat, atq; eius uerba pronunciat. Erroris aũt spiritus seipsum prædicat, sua prophetia dicẽs. sibi placens etenim est, & seipsum glorificat. acerbus nãq; est plenus existens falsiloquio, seductor, lubricus, superbus, arrogans, uerbosus, dissonus, immensuratus, nigriformis, tumidus. De cuius operationibus liberauit nos Iesus Christus, fundans nos sup petrã tãq; lapides electos (qui apti sunt ad ædificium dei patris eleuati in altũ a Christo, qui p nobis crucifixus est) cõfortatos spiritu sancto in fide introductos, in spe & dilectione eleuatos a terra in cœlũ, ambulãtes immaculate. Beati enim immaculati in uia, qui ambulant in lege dñi. Via enim sine errore est Iesus christus, sicut ipse ait, Ego sum uia, ueritas & uita. deducit autẽ hæc uia ad patrem. Nemo enim, inquit, ueniet ad patrẽ, nisi per me. Beati ergo estis uos deiferi, Christiferi, spiritiferi, sanctiferi, templiferi, in omnibus ornati in mãdatis Iesu Christi, regnũ sacerdotale, gens sancta, populus in acquisitionẽ. In quibus exultãs, dignus effectus sum p quos scribo, alloqui sanctos q sunt Ephesi fideles in Christo Iesu. Gaudeo enim in uobis, quia uanitati non intenditis, neq; ea quæ secundũ carnem

sunt

sunt diligitis, sed ea quæ secundũ deũ sunt. Sed ꝓ ali/
is hominibus orate indesinenter. Est enim in illis spes
ut deũ mereantur adipisci. Nunquid qui cadit, inquit
Hieremias, non adijciet ut resurgat, aut qui auertitur
non conuertetur? Conuertimini ergo ad doctrinam,
estote ministri dei, & os Christi. dicit eñ deus. Si ad
duxeritis pretiosum ab indigno, os meũ eritis. Esto
te ergo ad iracundias eorũ humiles, renunciate blas/
phemijs eorũ. uos uero orationi instate. illis erranti/
bus, uos stabiles estote, radicati in fide. Vincite eorũ
ferocem cõsuetudinẽ per uestrã mansuetudinẽ, & ira/
cundiã per lenitatẽ. Beati enim, inquit, mites. Nam &
Moses mansuetus supra oẽs fuit, & David mitis ual/
de. propter quod Paulus monet dicens. Seruũ autem
domini nõ oportet litigare, sed mitem esse ad oẽs, do/
cibilẽ, patientem, cũ omni modestia corripientẽ eos
qui resistunt ueritati. Nolite festinare, ulcisci uolẽtes
nos. Si reddidi, retribuentibus mihi mala, fratres eos
faciamus per mansuetudinẽ. dicite itaq; his qui ode/
runt uos, fratres nostri estis, ut nomen dñi glorificet͛.
Imitemur scilicet dominũ, qui cũ malediceretur non
maledicebat, cũ pateretur non cõminabatur, cum cru
cifigeretur non contradicebat, sed ꝓ inimicis suis ora
bat dicens. Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faci
unt. Cui plus nocetur, ampliora sustineat. Beatus qui
abiectus & reprobatus fuerit propter nomen domini
ipse etenim uer⁹ est Christi. Videte ne herba diabo/

li inueniatur in uobis, amara etenim est & falsa. Ergo sobrij estote, & casti in Christo Iesu. iam enim nouissima tempora sunt. Reuereamur & timeamus lõganimitatẽ dei, & non simus diuitiarũ aut utilitatũ rerum appetitores. Futurã iracundiã plus timeamus, quã pͤsentẽ gratiã diligamus. Præsens enim gratia est ut inueniamur in Christo Iesu, & in ueritate uiuamus. Extra hoc aũt, nec respirare oportet aliqñ. Hæc est enim spes mea, hæc exultatio, hæc deniq; indeficientes diuitiæ. In quo & uincula mea a Syria Romam usq; suffero, spirituales margaritas. in quibus mihi contingat consummari orationibus uestris. participem passionum Christi, cõmunẽ & mortis ei⁹ fieri, & a mortuis resurrectionis & uitæ æternæ, quã mihi cõtingat ꝑcipere, ut in sorte Ephesiorũ christianorũ inueniar. Qui & cũ apostolis semꝑ cõuersati sunt in uirtute Iesu christi, Paulo, Iohanne, & Timotheo fidelissimo. Scio qui sunt, & quibus scribo. Ego itaq; minim⁹ sum & supplex sub periculis & iudicijs & longe cõstitutus, uos uero consecuti estis misericordiam, firmi in christo. Traditus sum aũt propter deũ generi interfectorũ, a sanguine Abel iusti ad sanguinẽ Ignatij minimi. Pauli enim sancti estis cõministri, & testimoniũ cõsummatis eius, qui est uas electionis. Sub uestigia eius merear inueniri, & cæterorum sanctorum, qñ Iesum Christũ meruero adipisci. qui semꝑ in suis orationibus memor sit uestri. Festinate ergo frequenter accede

cedere ad euchariſtiã & gloriã dei. Quando enim aſ-
ſidue hoc ipſum agitur, expelluntur poteſtates Sata-
næ, qui actus ſuos cõuertit in ſagittas ignitas ad pec
catũ. ueſtra aũt cõcordia & cõſonans fides, ipſius eſt
interitus, & cõſentaneis eius tormentũ. Nihil eñi me
li us eſt quã pacẽ habere, in qua oẽ telũ euacuatur, ae-
riorũ & terreſtriũ ſpirituũ. Non eſt nobis colluctatio
aduerſus carnẽ & ſanguinẽ, ſed aduerſus principatũ
& poteſtates, aduerſus mũdi rectores tenebrarũ ha-
rũ, aduerſus ſpiritualia nequitiæ in cœleſtibus. Ergo
nolite uos uulnerare in aliqua cõtagione diaboli, ſi-
cuti & Paulus dicit, habentes in Chriſtũ fidẽ et dile-
ctionẽ, quæ eſt principiũ uitæ et finis. Principiũ qui-
dẽ uitæ eſt fides. finis uero eius eſt dilectio. Ambæ ue
ro ſimul iũctæ in unitate factæ, hominẽ dei pficiunt.
Sed & reliqua oĩa, quæ in beniuolẽtia ſequuntur, con
ſummant. Nemo eñi fidẽ annũcians debet peccare, ne
q; dilectionẽ poſſidẽs, debet fratrẽ ſuũ odire. Qui eñi
dixit, Diliges dñm deum tuũ ex toto corde tuo, ipſe
itẽ ait, & pximũ tuũ ſicut teipſum. Qui eñi annunci
ant eſſe Chriſtũ, non ex his quæ dicunt tantũmodo,
ſed ex ijs quæ agunt agnoſcũtur. Ex fructu eñi arbor
cognoſcitur. Melius eſt eũ igitur tacere & eſſe, q̃ dice
re & nõ eſſe. qa nõ in uerbo eſt regnũ dei, ſed in uirtu
te. Corde ei creditur ad iuſtitiã, oris aũt cõfeſſio fit ad
ſalutẽ. Bonũ eſt igit docere, ſed ſi fecerit ea q̃ dixerit.
Qui docuerit & fecerit, hic magn⁹ uocabitur i regno
cœlorũ.

Dominus aũt noster & deus Iesus Christus, qui est filius dei uiui, primo uidelicet fecit, & sic docuit, sicut testatur Lucas, cuius laus est in euangelio per oẽs ecclesias. Nihil enim latet dominũ, sed etiã occulta nostra corã ipso sunt. Omnia ergo faciamus tãquã ipso in nobis habitante, ut simus eius templa, & ipse habitet in nobis, dñs itaq; Christus in nobis loquatur, sicut & in Paulo spiritus sanctus, nos doceat quæ sunt Christi respondere. Adiuncti illi, nolite errare fratres mei. & ne sitis masculorũ cõcubitores, quia huiusmodi regnũ dei non possidebunt. Qui enim habitacula corrumpunt, morti condemnabuntur. quõ nõ magis qui Christi doctrinã dirumpere conãtur, sempiternã damnationẽ percipient, ꝓpter crucẽ & mortẽ, quam sustinuit dominus Iesus unigenitus dei filius? Cuius doctrinã quicunq; deprauauerit, abiectus & pollut⁹ in geennam proijcietur. Similiter aũt & om̃is homo qui spernet quod a deo accepit, condemnabitur. Qui imperitũ pastorẽ secutus fuerit, & falsam gloriam tã quã uerã susceperit, particeps Christi non esse poterit Quæ enim societas luci cũ tenebris, aut Christo cum Belial? aut quæ pars fideli cũ infideli, aut tẽplo dei cũ idolis? Dico aũt & ego, quæ cõicatio ueritati ad mendaciũ? aut quæ societas iustitiæ cũ iniustitia? aut ueræ gloriæ cũ falsa gloria? propterea unguentum accepit deus in capite ait ecclesia, ut fragret in corruptione. Vnguentũ enim exinanitũ nomen tuũ; propterea

adole

adolescentulæ dilexerũt te, attraxerũt te narib⁹, post te in odorẽ ungentorũ tuorũ curremus. Nõ ungatur quis foetore huius seculi. sancta dei ecclesia nõ captiuetur ab astutia illius, sicut mulier prima Eua. Qua ꝓpter cũ sim⁹ rationabiles, nõ efficiamur stulti. Quare plantationẽ quã a deo ꝑ Christũ accepimus, non custodimus, sed in iudiciũ ꝑ ignorantiã incidim⁹. ignorantes gratiã quã accepimus, & nescientes perimus, quia Christi crux infidelibus quidẽ scandalũ, fidelibus aũt salus & uita ęterna. Vbi sapiẽs, ubi scriba, ubi cõquisitor, ubi exultatio dictorũ: filius aũt dei (q ante secula natus est, & oĩa dispositione patris constituit) ipse in utero portatus est a Maria, secũdũ dei dispositionẽ ex semine Dauid & spiritusancto. Ecce eñ, inquit, uirgo in utero cõcipiet & pariet filiũ, & uocabitur nomẽ eius Emanuel. Ipse eñ baptisatus est a Ioãne, ut fidelẽ faceret ordinationẽ, quæ tradita est ꝓphetis a deo. & latuit principẽ hui⁹ seculi uirginitas Mariæ, & partus eius siľr, & mors dñi. Tria mysteria clamaui in silentio, dei eñ opa nobis manifestata sunt. Stella in coelo fulsit sup oẽs, quæ ante ipsam erant. Et lux eius inextimabilis & noua, atq; ꝑegrina apparuit uidentibus eã. Cætera uero sydera simul cũ sole & luna, corusca facta sunt illi stellæ, illa uero supabat omnes splẽdore suo. Et facta est perturbatio, unde fuisset illa nouitas, quæ apparuerat. hinc hæbetata est sapientia huius mundi, iniquitas & malitia extermina-

Stella saluatoris.

bantur, maleficia adnullabantur, magica deridebantur; tenebræ & ignorantiæ dissipabantur, & tyranni principatus abolebātur, deo ut hoīe apparēte, & homine sicut deo operāte. Sed neq; primo gloria, neq; secundo puritas, sed illa ueritas & cōuersatio principatū accepit a deo. Perfecta oīa in illo cōstabāt, propter qđ meditatus est mortis solutionē. State ergo fratres firmi in fide Iesu christi, & in dilectione eius, atq; resurrectione oēs. in oībus em̄ ijs gratia. In eius noīe cōgregamini cōiter, in una fide dei patris, & Christi filij eius unigeniti & primogeniti totius creationis, secundū carnē quidē ex genere Dauid, eruditi a paraclito, obediētes episcopo & p̄sbytero impuaricabili sensu. frangētes panē qui est medicamentū īmortalitatis antidotū nō moriendi sed uiuēdi p̄ Iesum christū in deo. catharticū expellēs malū sit in uobis. Pro aīabus uestris ego efficiar, & eius quē misistis in honorē dn̄i ad Smyrnā, unde & scribo uobis, gratias agens dn̄o, diligēs Polycarpū, quō & uos. Memores estote mei, sicut & uestri Iesus christus, q est benedict⁹ in secula. Orate p̄ ecclesia Antiochensiū, q̄ in Syria est, unde & uinctus ducor Romā. q sum ultimus illorū fideliū, unde sum ultimus ego, dignusq; effectus in honorē dei has sufferre catenas. Incolumes estote in deo patre & dn̄o Iesu Christo, cōi spe in sp̄ūsancto. Amen.

De cōione panis uitæ.

AD RHOMANOS DE SMYRNA PER Ephesios. Epistola XI

Igna

Gnatius, qui & Theophorus, misericordiã cõsecutæ in magnitudine dei altissimi patris Iesu Christi unigeniti eius filij, ecclesiæ sanctificatæ & illuminatæ in uoluntate dei (qui fecit oĩa quæ sunt secũdũ fidẽ & dilectionẽ Iesu christi dei & saluatoris nostri) quæ & præsidet in loco regionis Romanorũ, deo dignæ, eminentia dignæ, beatitudine dignæ, laude dignæ, fide dignæ, fundatæ in dilectione & fide Christi paternũ nomẽ habenti, spiritiferæ. quã & saluto in nomine domini omnipotentis, & Iesu christi filij ei9, qui est secundũ carnẽ & spiritũ, adunatis in mãdatis eius, repletis gratia dei inseparabiliter, & ablutis ab omĩ alieno colore, atq̃ ĩmaculatis, plurimã in deo patre & dño Iesu Christo salutẽ. Deprecãs deũ obtinui ut uidere merear dignos uultus uestros, sicut plurimũ optabã ꝓmereri. uinctus eñ in Christo Iesu spero uos salutare, siquidem fuerit uoluntas illius qui dignũ me faciat usq̃ in finẽ ꝓpositũ meũ cõsummare. Illa uero principia bonæ cõuersationis sunt, si quidẽ ꝑ gratiã meruero sortem meam usq̃ in finẽ sine impedimento percipere. Timeo enim dilectionẽ uestrã, ne ipsa me lædat. uobis enim facile est quod uultis facere, mihi autẽ difficile deũ promereri. tamẽ potero si uos peperceritis mihi, occasione amicitiæ carnalis. Nolo igitur homini placere, sed deo, sicuti & cõplacuistis.

nec enim ego habui aliqñ tale tẽpus, ut deũ ꝓmeruiſ ſem. Ergo ſi uos tacueritis de me, ego efficior dei. Si eñ dilexeritis carnẽ meã, iterũ forſitan abſoluar. Mul tũ eñ mihi pſtatis, ſi me offeratis deo, cũ iã altare pa ratũ eſt, ut in dilectione chorus effecti cãtetis deo pa tri in Chriſto Ieſu (qm̃ epiſcopũ Syriæ dignũ fecit de/ us inueniri in occidente, ab oriẽte præmittẽs ſuã paſ/ ſionẽ, martyrẽ bonũ, ꝓficiſcentẽ de mundo ad deum) ut in ipſo oriar. nũquã læſiſtis aliquẽ, alios docuiſtis. Ego aũt rogo, ut ſecũdũ illa firma q̃ docti eſtis, ex oĩ uirtute optetis mihi ut nõ ſolũ dicar, ſed etiã inueniar Chriſtianus. Si aũt inuentus fuero, & dici poſſum. & tũc eſſe fidelis, qñ mundo nõ cõparuero. nihil eñ de his quæ uidentur, æternũ eſt. Quæ eñ uidentur, inqt tp̄alia ſunt, quæ aũt nõ uidentur, æterna ſunt, nõ ſolũ in ope, ſed etiã in magnitudine. Chriſtianitas enim ẽ quæ oditur a mũdo, amatur a Chriſto, quia nõ eſt ab hoĩbus, ſed a deo. Si eñ eſſetis, inquit, de mũdo, mun dus quod ſuũ erat diligeret. nunc aũt quia nõ eſtis de mundo, ꝓpterea odit uos mundus. ſed ego elegi uos manete in me. Ego ſcribo omnibus eccleſijs, & oĩbꝰ mando, quia uoluntarie ꝓ deo morior, ſi uos nõ ĩpe dieritis. Rogo itaq; uos, ut nõ fruſtra ſit ĩ me dilectio ueſtra. Sinite me ut beſtiarũ eſca ſim, p quam poſſum deũ ꝓmereri. Triticũ eñ dei ſum, dẽtibus beſtiarum molar, ut poſſim panis dei mũdus inueniri. magis aũt blãdiamini beſtijs, ut mihi ſepulchrũ ſint, & nihil de

meo

meo corpore relinquant, ut nō obdormiēs grauis ali/
cui inueniar. Nō sicut Petrus & Paulus præcipio no
bis, illi enim apostoli sunt Iesu Christi, ego aūt mini
mus. illi uero liberi sunt serui dei, ego aūt usq; nūc ser
uus. sed si passus fuero, libertus ero Iesu christi, & re/
surgam in eo liber. Nunc disco uinctus nihil mundi
cōcupiscere, aut aliqđ uanū. a Syria Romā usq; cū be
stijs depugno p terrā & mare, die ac nocte uinct⁹ cū
decē leopardis, hoc est cum militari custodia, qui ex
beneficijs peiores fiunt. in iniustitijs aūt eoꝝ magis
edoceor, sed nec in hoc quidē iustificor. Vtinā fruar Feruor amoris.
bestijs q̄ mihi paratæ sunt, quas & opto mihi ueloces
esse ad meū interitū. & allici, ut celerius me comedāt.
ne sicut in alijs territæ sint, & nō eos tetigerunt. Et si
ipsæ noluerint, ego ipsis uim ingerā, ego urgebo. ig/
noscite mihi, ego scio quid mihi expediat. nunc inci/
pio esse discipulus. nulli æmulor uisibiliū & inuisibi/
liū, ut Iesum Christū merear adipisci. Ignis, crux, be/
stiarūq; constantia, abscisio, separatio, cōfractio, dissi
patioq; mēbroꝝ, interitus toti⁹ corpis, & flagella dia
boli oīa in me ueniant, ut Iesum Christū merear adi
pisci. Nihil me iuuāt quæ sunt mundi huius, neq; re/
gnū tēporale. bonum est mihi mori in Christo Iesu,
quā regnare in finibus terræ. Quid enim prodest ho/
mini si uniuersum mundū lucretur, animā uero suam
perdat? Dominū nanq; desydero filiū ueri dei, & pa/
trē Iesu Christi. ipsum utiq; quæro, et illū qui pro no/

bis mortuus est, & resurrexit. Ignoscite mihi fratres, ne mihi impedimēta opponatis ad uitā. Iesus est em̄ uita fideliū, ut ne uelitis me mori, quia uita mors est sine Christo dei uolens esse, mundo nō placeā. Sinite me purā lucē pcipere, illuc perueniens homo dei ero. Cōcedite mihi, ut sim imitator passionū dei mei. Qui enim uult in seipso habere, intelligat quod uolo, & cōpatiatur mihi sciens quid sit in me. Princeps em̄ mundi huius diripere me uult, & in iudicio dei mei dirūpere. Nemo ergo de præsentibus uobis auxilietur ei, magis aūt mei adiutores estote, hoc est dei. Nolite dicere Iesum Christū, mundū honorātes. facinus in uobis nō habitet, neq; si uos præsens rogauero, cōsentiatis mihi. his aūt cōsentite q̄ scribo uobis. uiuus enim uobis scribo, desyderans mori p Christo. Meus enim amor crucifixus est, & non est in me. Aqua aūt alia uiua manet in me, intrinsecus mihi dicēs, ueni ad patrē. nō comedā escā corruptionis, neq; uoluptates huius mundi desydero. Panē dei uolo, panē cœlestē, panem uitæ, qui est caro Iesu christi filij dei uiui (qui natus ē in nouissimo ex semine Dauid & Abrahæ) & potū uolo sanguinē eius, qui est dilectio incorruptibilis, & uita æterna. Iā nolo secundū hoīes uiuere, hoc aūt erit si uos uolueritis. Christo cōcrucifigor, quia iam ego nō uiuo, uiuit uero in me Christus. Per modica scripta rogo uos, ne mihi obsistatis. Credite mihi qa Iesum diligo, qm̄ et ipse dilexit me, & seipsum tradidit

dit

dit pro me. Quid retribuã ei ꝓ oĩbus quæ retribuit
mihi? Ipse aũt deus & pater dñi nostri Iesu christi, &
ipse dñs Iesus christus, manifestauit nobis hæc oĩa,
quia uerũ dico. & uos simul cõdeprecamini mecũ, ut
laborẽ cõsequar in spiritu sancto. Non secundũ carnẽ
uobis scripsi, sed secundũ dispositionẽ dei. Si aũt pas-
sus fuero, dilexistis me. Sed si reprobatus fuero, odio
me habuistis. Mementote in orationibus uestris illi-
us qui ꝓ me recturus est ecclesiã, quæ est ĩ Syria. Cre
dite dño dicenti, Ego sum pastor bonus, qui uisitauit
eã. & sit uestra in eo dilectio. Ego autẽ & erubesco ex
ipsis dici. Nõ enim sum dignus esse ultimus, aut pur-
gamentũ, sed miserabilis sum nunc, donec deũ mere-
ar adipisci. Salutat uos spiritus meus, & dilectio eccle
siarũ, quæ me susceperũt sicut nomen Iesu christi. ha-
bentes enim me nõ quasi transeuntẽ uiã meã aspicie-
bant, & per ciuitatẽ me deducebant. Hæc igitur scri-
bo uobis de Smyrna, ꝑ Ephesios beatitudine dignos
Est aũt mecũ simul cũ alijs Crocus desyderabile mihi
nomen, ex ijs qui aduenerũt de Syria ad Romam in
gloria dei. Credo uos agnoscere, quæ mihi manda-
stis adhuc proxime constituto. Oẽs enim digni sunt
deo, & apud uos me oportet requiescere. Scripsi uo-
bis hæc nono calendas Septembris. Incolumes esto-
te usq; in finẽ, in patientia Iesu christi. Amen.

EPISTOLARVM D. IGNATII
FINIS.

POLYCARPI MARTYRIS SMYRneorum episcopi, discipuli Ioannis euangelistæ, ad Philippenses.

Filippis est as Macedoniæ.

OLYCARPVS & qui cum eo sunt presbyteri, ecclesiæ dei quæ est Philippensis, misericordia uobis et pax a deo omnipotente, et Iesu Christo saluatore nostro abundet. Congratulatus sum uobis magnifice in domino nostro Iesu Christo, suscipiens immutabilia uerba dilectionis, quã ostendistis in illis (qui præmissi sunt) uiris sanctis decoris uinculis conexis. quæ sunt coronæ electæ deo, illius ueri regni, per dominũ nostrũ Iesum christũ. et quia firmitas fidei uestræ a principio usq; nunc permanet, et sanctificatur in domino Iesu Christo, qui sustinuit pro peccatis nostris usq; ad mortẽ, quẽ resuscitauit deus, dissoluens dolores inferni. quem cũ non uideritis, nunc diligitis. in quẽ nunc non aspicientes, creditis. credentes autem gaudebitis gaudio inenarrabili, et glorificato (in quo multi desyderãt introire) sciẽtes quia gratia facti estis, non ex operibus, sed in uoluntate dei per Iesum christum. Propter quod succincti lumbos uestros, seruite domino cum timore, et in ueritate, dimisso inani uaniloquio, et multo errore. Credite ergo in illum qui resuscitauit dominum nostrum Iesum christum ex mortuis, et dedit gloriam

et se

& sedem in dextra sua. Huic subiecta sunt omnia, coe-
lestia & terrestria & subterranea. cui omis spiritus ser-
uit. qui uenturus est iudicare uiuos & mortuos. Hu-
ius sanguinẽ requirit deus ab eis, qui non crediderũt
in eũ, qui resuscitauit eũ a mortuis, qui & nos resusci-
taturus est in uita, si fecerimus uolũtatem eius, & am-
bulauerimus in mandatis ipsius, & dilexerimus quæ
& ipse dilexit. auocantes nos ab omni iniustitia, hoc
est a concupiscentia, ab auaritia, a detractione, a falso
testimonio. non reddentes malũ pro malo, aut iniuri-
am pro iniuria, aut contumeliã pro cõtumelia, aut ma
ledictũ pro maledicto. Mementote quod domin⁹ do
cens dixit, Nolite iudicare, ne iudicemini. dimittite,
& dimittetur uobis. misereminí, & dominus misere-
bitur uestri. qua eñ mensura mensi fueritis, remetiet̃
eadem & uobis. Mementote & illius quod dictũ est.
Beati pauperes spiritu, & qui persecutionẽ patiuntur
propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum coe-
lorum. Hæc aũt fratres mei non a meipso imperãs scri- Laus Pa
bo uobis de iustitia, sed quoniã uos prouocastis. pro
pterea quia neq; ego, neq; similis alius mei, poterit se
qui sapientiam beati & gloriosi Pauli, qui fuit apud
uos. & uisus est secundũ faciẽ illis (qui tunc erant) ho
minibus. qui docuit certissime atq; uerissime uerbum
ueritatis, qui & absens scripsit uobis epistolas, ad q̃s
deflectimini, ut possitis ædificari in fide quæ data est
uobis, quæ est mater omniũ nostrum, subsequẽte spe

M præce

præcedente dilectione quæ est in deo, & in Christo,
& in proximo. Si enim quis horum intrinsecus reple-
tus fuerit mandatis iustitiæ, & habuerit dilectionē,
longe est ab omni peccato. Principium omnium ma-
lorum est auaritia. Scitote autem quia nihil intulim⁹
in hunc mūdum, neq; auferre possumus. armemur ar-
mis iustitiæ, & doceamus nosmetipsos primum am-
bulare in mandatis domini, & post hæc mulieres ue-
stras, in fide quæ data est eis, et dilectione & castitate
amantes suos uiros in omni ueritate & charitate, dili-
gentes omnes æqualiter in omni continentia, et filios
erudite in omni disciplina et timore dei. Viduæ uero
pudicæ circa fidem dei, interpellent incessanter pro o-
mnibus, elongantes se ab omnibus diabolicis detra-
ctionib⁹, et falso testimonio, et ab omni malo, cogno
scentes seipsas, quia sunt sacrariū dei. quoniam omnia
deus prospicit, et nihil eum latet, neq; cogitatio, neq;
conscientia, neq; aliquod abditum cordis. Sciētes au-
tem quia deus non irridetur, debemus digne in man
datis eius et gloria ambulare. Similiter diaconi incul-
pabiles sint in cōspectu iustitiæ eius, sicut dei & Chri
sti ministri, et non hominum. non criminatores, neq;
detractores, neq; auari, sed omnia tolerantes. in omni-
bus misericordes, diligentes, in omnibus ambulātes
in ueritate domini, qui factus est minister omniū. Hu
ic si placemus in hoc seculo, percipiemus ea quæ fu-
tura sunt, secundum quod repromisit resuscitare nos

a mor

a mortuis. Et si digne in eo conuersati fuerimus, & si crediderimus, conregnabimus cum eo. Iuuenes similiter inculpabiles sint in omnibus, omnem ignorantiam præuidentes, refrenantes se ab omni malo. Bonū est enim abscidi ab omnibus concupiscentijs, quoniam omnis concupiscentia aduersus spiritum militat. quia neq; fornicarij, neq; molles, neq; masculorum cōcubitores, regnum dei possidebunt, neq; illicita facientes. Propter quod abstinere oportet ab omnibus his. Subiecti estote presbyteris et diaconis, sicut deo & Christo. Virgines casta cōscientia ambulate. Presbyteri simplices sint, in omnibus misericordes, omēs ab errore conuertentes, omnes infirmos uisitantes, uiduas, pupillos et pauperes non negligentes, sed semper prouidentes bona coram deo et hominibus. Abstinete uos ab omni iracūdia et iudicio iniusto. Longe ab omni auaritia estote, non cito cōsentiatis aduersus aliquē, ne præuaricemur in iudicio, scientes quia debitores sumus peccati. Si ergo deprecamur dominū ut nobis dimittat, debemus etiam nos dimittere. Ante conspectum oculorum domini sumus, et omnes oportet nos astare ante tribunal Christi, et unumquenque pro se rationem reddere. Seruiamus ergo ei cum timore et reuerentia, secundum quod euangelisauerunt nobis Apostoli domini, et prophetæ annunciauerunt aduentum domini nostri IESV Christi, zelantes bona, abstinete a scandalis et falsis

fratribus, qui in uanũ portant nomen domini, qui ob errare faciunt inanes homines. Omnis enim qui non confitetur Iesum Christum in carne uenisse, hic Antichristus est. Et qui non confitetur mysteriũ crucis, ex diabolo est. Et qui deuiauerit eloquia domini ad propria desyderia, & dixerit neq; resurrectionẽ neq; iudicium esse, hic primogenitus satanæ est. Propter quod relinquentes uanitates multorum & falsas doctrinas ad illud (quod traditum est nobis a principio) uerbũ reuertamur. Sobrij simus, in orationibus ieiunia tolerantes, et supplicationibus petentes omnium prosperatorem dominum, ne nos inducat in tentationem. secundum quod dicit dominus, spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Indeficienter autẽ toleremus propter spem nostram, & pignus iustitiæ, quod est Christus. qui sustulit peccata nostra in corpore super lignum. qui peccatũ non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius, sed propter nos omnia sustinuit, ut uiuamus in ipso. Imitatores ergo efficiamur tolerantiæ eius. & si passi fuerimus ꝓ nomine eius, glorificemus eum. Hoc enim nobis iudiciũ posuit de seipso, & nos hoc credimus. Rogo igitur oẽs uos, insistere uerbo iustitiæ, & patientiæ, quam oculata fide uidistis. non solum in beatissimis illis, Ignatio scilicet & Zosymo & Rufo, sed in alijs qui ex uobis sunt, & in Paulo, & in cæteris apostolis, confidentes quia hi omnes nõ in uacuum cucurrerunt, sed in fide & iustitia, & ad debi

tum

tum sibi locum cum domino (cui & compassi sunt) abierunt. quia non hoc seculum dilexerunt. sed eum qui pro ipsis & pro nobis mortuus est, & a deo resuscitatus. In his ergo state, et domini exemplar sequimini, firmi ĩ fide, et immutabiles, fraternitatis amatores, diligentes inuicem, in ueritate sociati, mansuetudinem domini alterutri præstantes, nullum despicientes. Cũ potestis benefacere, nolite differre, quia eleemosyna de morte liberat. Omnes uobis inuicẽ subiecti estote, conuersationem uestram consyderantes irreprehẽsibilem in gentibus. ut ex bonis operibus uestris, et uos laudem accipiatis, et dominus in uobis non blasphemetur. Væ autem illi, per quẽ nomen domini blasphematur. Sobrietatẽ ergo docete oẽs, in qua et uos conuersamini. Nimis contristatus sum pro Valente, qui presbyter factus est aliquando apud uos, quod sic ignoretis locum qui datus est ei. Moneo itaq; uos ut abstineatis ab auaritia, et sitis casti ac ueraces. Abstinete ab omni malo. Qui autem in his non potest se gubernare, quomodo alij pronũciat hoc? Si quis nõ abstinuerit ab auaritia, ab idololatria coinquinabitur et tanquã inter gentes iudicabitur. Quis ignorat iudicium domini? An nescimus quia sancti mundum iudicabũt, sicut Paulus docet? Ego autem nihil tale sensi in uobis, uel audiui, in quib9 laborauit beatus Paulus. qui estis in principio epistolæ eius. de uobis etẽm gloriatur in omnibus ecclesijs, quæ deum solæ tunc

cognouerant. nos autem nõdum nouerãmus. Valde ergo fratres contristor pro illo, & cõiuge eius, quib⁹ det dominus poenitentiam uestram. Sobrij ergo estote & uos in hoc, et non sicut inimicos tales existimetis. sed sicut passibilia membra et errantia eos reuocate, ut omnium uestrum corpus saluetis. hoc enim agẽtes, uosipsos ædificatis. Confido enim uos bene exercitatos esse in sacris literis, et nihil uos latet (mihi autem non est concessum modo) ut his scripturis dictũ est. Irascimini & nolite peccare. Et sol non occidat sup iracũdiam uestram. Beatus qui meminerit, quod ego credo esse in uobis. Deus autem & pater domini nostri Iesu Christi, & ipse sempiternus pontifex dei filius Christus Iesus, ædificet uos in fide & ueritate, & in omni mansuetudine, & sine iracundia, & in patientia, et in longanimitate, tolerantia & castitate, et det uobis sortẽ et partem inter sanctos suos, et nobis uobiscũ. & omĩbus qui sunt sub coelo qui credituri sunt in dominum nostrum Iesum Christũ, & in ipsius patrem, qui resuscitauit eũ a mortuis. Pro omnibus sanctis orate. Orate etiam pro regibus, & potestatibus, & principibus, atq; pro persequentibus & odientib⁹ uos, et ꝓ inimicis crucis, ut fructus uester manifestus sit in omnibus, ut sitis in illo perfecti. Scripsistis mihi & uos et Ignatius, ut si quis uadit ad Syriam, deferat literas meas, quas et dedero ad uos, si habuerimus tempus opportunum, siue ego, seu legatus, quem

Orationes fidelium.

quem misero pro uobis. Epistolas sane Ignatij quæ transmissæ sunt uobis, habeo. et alias quantascunque apud nos habuimus, transmisimus uobis (secundum quod mãdastis) quæ sunt subiectæ huic epistolæ. ex omnibus enim uobis magnus erit profectus. Continent enim fidem, patientiam, et omnem ædificationẽ ad dominum nostrũ pertinentẽ. Et de ipso Ignatio et de ipsis qui cum eo sunt, quod certius agnoueritis significate. Hæc uobis scripsi per Crescentem, quem in præsentem diem cõmendaui uobis, et nunc commendo. Conuersatus est nobiscum inculpabiliter, credo quia uobiscum similiter. Sororem autem eius habebitis commẽdatam, cum uenerit ad uos. Incolumes estote in domino Iesu Christo, in gratia cum omnibus uestris, AMEN.

VNDECIM EPISTOLARVM DIVINI Ignatij Antiochensis ecclesiæ episcopi, & unius beati Polycarpi Smyrneorum antistitis, discipulorum sanctorũ Apostolorum, & martyrũ IESV saluatoris mundi felicissimorum, finis.

BASILEAE APVD ADAM PETRI, MENSE AVGVSTO, ANNO M. D. XX.